

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΡΑ)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Master in Public Administration

Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ. Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΡΑ)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Master in Public Administration

Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις

ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ κα. ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΡΕΠΠΑ

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © **ΣΟΦΙΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ, 2022**

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: ΣΟΦΙΑ...ΑΓΓΕΛΑΚΗ

.....

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

.....

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις [ημερομηνία έγκρισης] από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος).....ΡΕΠΠΑ ΓΛΥΚΕΡΙΑ...

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής: ...ΣΚΛΑΒΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ.....

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής:ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ ΣΟΦΙΑ.....

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το εκπαιδευτικό έργο είναι πολύ απαιτητικό .Η εκπαιδευτική διαδικασία δεν είναι μια μονόπλευρη διαδικασία. Έτσι ένας εκπαιδευτικός οφείλει να συγκεντρώνει εκτός από τις διδακτικές και άλλες δεξιότητες ,πολλές από τις οποίες εμπεριέχονται στην έννοια της συναισθηματικής νοημοσύνης όπως θα παρουσιαστεί μέσα από την βιβλιογραφία.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μετρήσει τη συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή του Δήμου Ιεράπετρας. Επιπλέον εξετάζεται η αίσθηση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού στη διαχείριση της σχολικής τάξης και στον τρόπο που αποτυπώνεται στη βαθμολογία των μαθητών του.

Έχοντας συλλέξει απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο από ένα δείγμα 90 εκπαιδευτικών έχει ενδιαφέρον να μελετήσουμε τις απόψεις και την εμπειρία ή την έλλειψη εμπειρίας των εκπαιδευτικών στην συναισθηματική νοημοσύνη και να αναλογιστούμε ποια θα ήταν τα οφέλη της αύξησης της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών στους ίδιους και στους μαθητές.

Λέξεις Κλειδιά

Συναισθηματική νοημοσύνη ,εκπαιδευτικοί ,σχολική επίδοση ,διαχείριση τάξης

SUMMARY

The educational work is very demanding. The educational process is not a one-sided process. Thus, a teacher must gather not only teaching but also other skills, many of which are included in the concept of emotional intelligence as it will be presented through the literature.

The purpose of this research is to measure the emotional intelligence of primary and secondary school teachers in the area of the Municipality of Ierapetra. In addition, the teacher's sense of effectiveness in the management of the classroom and the way it is reflected in the grades of his students is examined.

Having collected answers to the questionnaire from a sample of 90 teachers it is interesting to study the opinions and experience or lack of experience of teachers in emotional intelligence and to consider what would be the benefits of increasing the emotional intelligence of the teachers to themselves and to students.

Key Words

Emotional intelligence, teachers, school performance, classroom management

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
SUMMARY	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	12
1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ	14
1.2.1 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ MAYER AND SALOVEY.	15
1.2.2 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ BAR- ON	16
1.2.3 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ DAVID GOLEMAN	18
1.2.4 Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ PETRIDES AND FURNHAM	20
1.3 ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ	23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

2.1 Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	24
2.2 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

3.1 Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ	27
3.2 Η ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥΣ	30

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	33
4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	34
4.3 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	34
4.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	38
4.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	64
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	83

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το σχολείο αποτελεί τον κύριο χώρο ψυχοσυναισθηματικής ανάπτυξης των παιδιών μετά την οικογένεια. Τα παιδιά σχολικής ηλικίας (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) δραστηριοποιούνται κοινωνικά και αναπτύσσονται συναισθηματικά ως επί το πλείστον μέσω του σχολείου. Οι κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες τους θα ήταν ελλιπείς έξω από τα πλαίσια του κοινωνικού τους χώρου. Τα τελευταία δύο χρόνια μάλιστα που «βίαια» λόγω της πανδημίας του covid-19 η Τήλε-εκπαίδευση αντικατέστησε τη διαζώσης διδασκαλία, οι συνέπειες της αποχής των μαθητών από τη διαζώσης διδασκαλία έγιναν αισθητές όχι μόνο στο γνωστικό κομμάτι, αλλά πολύ περισσότερο στο κομμάτι το ψυχολογικό, αυτό που αφορά την αλληλεπίδραση των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, αλλά και μεταξύ τους.

Η αξία της διαπροσωπικής σχέσης είναι δεδομένη και αδιαμφισβήτητη και ειδικά στην εκπαίδευση που στηρίζεται κατά βάση στην αλληλεπίδραση, η ποιότητα των διαπροσωπικών σχέσεων και είδος των σχέσεων που θα αναπτυχθούν μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών είναι πολύ σημαντικές. Αν μάλιστα δεχτούμε ότι τις τελευταίες δεκαετίες ούτως ή άλλως είχε παρατηρηθεί αύξηση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των παιδιών και των εφήβων με αύξηση των περιπτώσεων εκδήλωσης κατάθλιψης, αγχωδών διαταραχών, χαμηλής αυτοεκτίμησης και αυτοπεποίθησης των μαθητών είναι συνετή, σύμφωνα με τους επιστήμονες, η ενίσχυση της συναισθηματικής νοημοσύνης με σκοπό την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζονται (Καραμπάτσου, 2000).

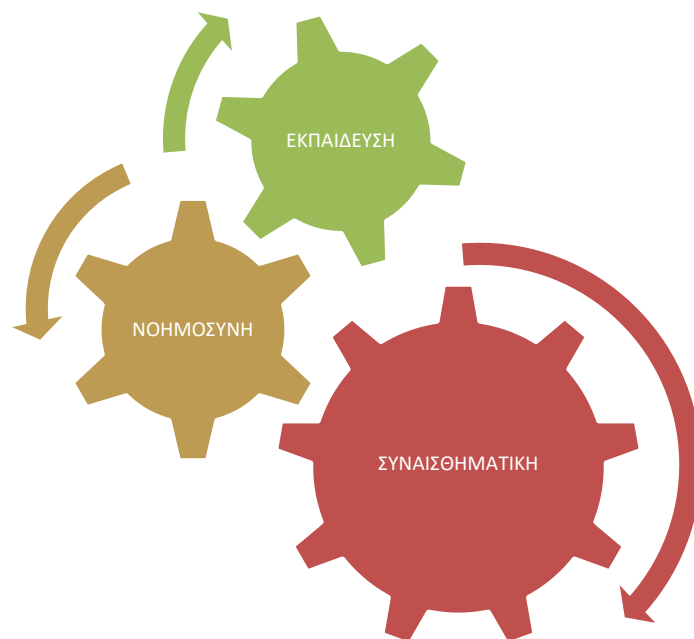
Οι εκπαιδευτικοί είναι οι φορείς που εφαρμόζουν την συναισθηματική αγωγή στο σχολείο (μέσω επίσημων προγραμμάτων ή αυτοβούλως) και ο δικός τους βαθμός συναισθηματικής ευφυΐας καθορίζει σημαντικά και την συναισθηματική, ψυχική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Ο ρόλος των συναισθημάτων στην παιδαγωγική διαδικασία είναι κυρίαρχος και η ποιότητα των αλληλεπιδράσεων στην εκπαιδευτική πράξη επιδρά καθοριστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του μαθητή. Ο τρόπος που ο εκπαιδευτικός θα διαχειριστεί την ομάδα-τάξη και ο τρόπος που ο ίδιος ξανά θα εκτιμήσει την επίδοση του μαθητή θα προκαλέσει ποικίλα συναισθήματα, αποδοχή ή απόρριψη, επίπληξη ή νουθεσία, επιβράβευση ή απόρριψη, θα ενισχύσει την αυτοεκτίμηση του μαθητή και θα του δώσει κίνητρα ή θα τον απογοητεύσει και θα τον ωθήσει σε παραίτηση ή σταδιακή απόσυρση από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η ανάπτυξη και εξέλιξη της συναισθηματικής νοημοσύνης επηρεάζεται καθοριστικά από το κοινωνικό πλαίσιο του ατόμου ,άρα και από το εκπαιδευτικό του πλαίσιο. Ο εκπαιδευτικός ,λοιπόν ,με αυξημένο δείκτης συναισθηματικής νοημοσύνης ,άρα και θετικά συναισθήματα μπορεί να επηρεάσει τους μαθητές με τρόπο ωφέλιμο ως προς την προσωπικότητα που θα διαμορφώσουν σαν ενήλικες. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανήκουν στους «σημαντικούς άλλους» για τα παιδιά και να είναι πρότυπα προς μίμηση.

Στην παρούσα εργασία θα επικεντρωθούμε στη διερεύνηση της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών ,στον τρόπο που διαχειρίζονται τη σχολική τάξη και στην μέτρηση της σχολικής επίδοσης των μαθητών τους. Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος είναι το θεωρητικό και το δεύτερο το ερευνητικό. Στο πρώτο μέρος γίνεται μια προσπάθεια αποσαφήνισης του όρου συναισθηματική νοημοσύνη μέσα από τα βασικότερα θεωρητικά μοντέλα που έχουν επικρατήσει μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση .Ακολουθεί η διερεύνηση της επίδρασης της συναισθηματικής νοημοσύνης στην εκπαίδευση και στους εκπαιδευτικούς και η επίδρασή της στην σχολική επίδοση των μαθητών και στη διαχείριση της σχολικής τάξης .Διερευνώνται επίσης οι στάσεις των εκπαιδευτικών απέναντι στη συναισθηματική αγωγή και στη δυνατότητα εφαρμογής της από τους ίδιους. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας ,την έρευνα ,διατυπώνονται τα ερευνητικά ερωτήματα ,το δείγμα της έρευνας ,τα ερευνητικά εργαλεία και διατυπώνονται τα συμπεράσματα .

ΜΕΡΟΣ 1

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η συναισθηματική νοημοσύνη είναι μια νέα σχετικά έννοια που σύμφωνα με τους ειδικούς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προσωπική και επαγγελματική επιτυχία των ατόμων.

Το ενδιαφέρον για το ερευνητικό πεδίο της συναισθηματικής νοημοσύνης ξεκίνησε όταν κάποιοι θεωρητικοί παρατήρησαν και απέδειξαν έπειτα ερευνητικά, ότι κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά πέρα από το Δείκτη Νοημοσύνης (IQ) έκαναν κάποιους ανθρώπους να έχουν απόδοση μεγαλύτερη από τον μέσο όρο. Αυτοί οι παράγοντες που παίζουν ρόλο στην επίδοση των ατόμων πέρα από το δείκτη νοημοσύνης μπορεί να είναι κοινωνικοί, συναισθηματικοί, διαπροσωπικοί και άλλοι (Φλουρής, 2005).

Πατέρας του όρου συναισθηματική νοημοσύνη θεωρείται ο Daniel Goleman που έκανε τον όρο ευρέως γνωστό με το ομότιτλο βιβλίο του το 1995, αν και ο προβληματισμός για τη συσχέτιση της νοημοσύνης με τη διαχείριση των συναισθημάτων και την κοινωνική ζωή είχε ξεκινήσει από την αρχαιότητα. Πρώτος ο Πλάτωνας στην οντολογική θεωρία αναφέρει ότι ο κόσμος είναι αντιληπτός με τις αισθήσεις (αισθητηριακός) και με την νόηση (διανοητικός) (Μανιάτης, 2008). Ο Αριστοτέλης στα «Ηθικά Νικομάχεια» προσδιορίζοντας την έννοια της αρετής εύστοχα τονίζει την σημασία όχι μόνο της κατανόησης, αλλά και της σωστής διαχείρισης των συναισθημάτων. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι είναι εύκολο για τον καθένα να θυμώσει, αλλά να θυμώσει κανείς την σωστή στιγμή με το σωστό άτομο στον σωστό βαθμό και για τη σωστή αιτία δεν είναι καθόλου εύκολο (Αριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια).

Τον 20^ο αιώνα ξεκινάει το ενδιαφέρον της επιστημονικής κοινότητας για την έννοια της συναισθηματικής νοημοσύνης με τον Αμερικανό ψυχολόγο Edward Thorndike να αναφέρεται σε ένα είδος νοημοσύνης που ονομάζει κοινωνική και αφορά την ικανότητα του ατόμου διαχειρίζεται τους άλλους και να πράττει συνετά

στις σχέσεις του (Thorndike, 1920). Ενώ το έργο του δεν έτυχε ευρείας αποδοχής επηρέασε άλλους θεωρητικούς που συμφώνησαν ότι για μια επιτυχημένη ζωή ο παράγοντας συναισθηματική νοημοσύνη είναι σημαντικός (Wechsler ,1940) . Σύμφωνα με την Πλατσίδου τόσο η ανάπτυξη της κοινωνικής όσο και της διαπροσωπικής και ενδοπροσωπικής νοημοσύνης είναι η ικανότητα του ατόμου να βρίσκεται σε επαφή με τον βαθύτερό του εαυτό ,να έχει άμεση επαφή με το συναισθηματικό του κόσμο (Πλατσίδου ,2010).

Το 1973 ο McClelland παρουσίασε μια εργασία που κέντρισε το ενδιαφέρον αφού ισχυρίστηκε πως κάποιες ειδικές ικανότητες ,όπως η ενσυναίσθηση, η αυτοδιαχείριση και η ανάληψη πρωτοβουλιών έδιναν το προβάδισμα σε κάποιους εργαζόμενους και τους έκαναν να ξεχωρίζουν μεταξύ άλλων που επίσης είχαν καλή απόδοση (Δαλακούρα, 2011).

Έπειτα, το 1990, οι Salovey and Mayer όρισαν την συναισθηματική νοημοσύνη ως την ικανότητα της αυτορρύθμισης των ιδίων συναισθημάτων ,αλλά και των άλλων και η χρήση τους για δράση και σκέψη. Υποστήριξαν ότι η Συναισθηματική Νοημοσύνη εμπεριέχει την ικανότητα αντίληψης ,έκφρασης και ρύθμισης των συναισθημάτων και αναγνώρισαν τις πέντε δεξιότητες που διακρίνουν του συναισθηματικά νοήμονες ανθρώπους. Αυτές είναι "

- Η γνώση των ιδίων συναισθημάτων
- Η ικανότητα διαχείρισής τους
- Η ευαισθησία στα συναισθήματα των άλλων
- Η ικανότητα συναισθηματικής ανταπόκρισης στα συναισθήματα των άλλων
- Η ικανότητα παρακίνησης του εαυτού τους με έναυσμα τα συναισθήματά τους (Salovey and co,1990).

Αυτός όμως που έκανε τη θεωρία γνωστή ήταν ο Daniel Goleman που αναφερόμενος στην *νοημοσύνη της καρδιάς* ορίζει τη συναισθηματική νοημοσύνη ως «την ικανότητα ενός ατόμου να αναγνωρίζει τα συναισθήματά του ,τα συναισθήματα των άλλων ,να τα χειρίζεται αποτελεσματικά και να δημιουργεί κίνητρα για τον εαυτό του » (Goleman ,1998).

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Η ύπαρξη πολλών και διαφόρων ορισμών της συναισθηματικής νοημοσύνης δικαιολογείται από το γεγονός ότι η τελευταία αποκτάται και αναπτύσσεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου και εξαρτάται από στοιχεία του περιβάλλοντος και της προσωπικότητας σχηματίζοντας έτσι μια πολυδιάστατη έννοια με ποικίλους αλληλοσυμπληρούμενους παρά αντικρουόμενους ορισμούς.

Η πρώτη ολοκληρωμένη θεωρία για τη συναισθηματική νοημοσύνη από τους Mayer and Salovey ορίζει τη συναισθηματική νοημοσύνη σαν μια έννοια που περιλαμβάνει το σύνολο των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων του ατόμου ώστε να διαχειρίζεται τα δικά του συναισθήματα και των άλλων με σκοπό την προσωπική του ανάπτυξη (Mayer & Salovey ,1990). Ο Bar-On (2000) θεωρεί την κοινωνική και γνωστική νοημοσύνη συναφείς εννοιολογικά όρους και ορίζει τη συναισθηματική νοημοσύνη ως ένα σύνολο δεξιοτήτων που προσδιορίζουν πόσο καλά μπορούμε να κατανοήσουμε τον εαυτό μας και τους άλλους, να εκφραζόμαστε και να αλληλεπιδρούμε με τους άλλους και να ανταποκρινόμαστε στην καθημερινότητα. Συμπληρώνοντας οι Petrides & Furnham (2001) ορίζουν τη συναισθηματική νοημοσύνη σαν ένα γνώρισμα της προσωπικότητας του ατόμου που αφορά την ικανότητά του να αναγνωρίζει ,να επεξεργάζεται και να χρησιμοποιεί τα συναισθήματά του. Πληθώρα ερευνητών μεταξύ των οποίων ο Martinez (2000) και ο T.Sparrow(2002) επιχείρησαν να οριοθετήσουν την έννοια με τον πρώτο να πρεσβεύει ότι η συναισθηματική νοημοσύνη είναι ένας τομέας με ικανότητες και δεξιότητες που προέρχονται από μη γνωστικούς χώρους και συμβάλλουν στην δυνατότητα του ατόμου να ανταπεξέρχεται στην καθημερινότητά του και τον δεύτερο να ορίζει ότι η συναισθηματική νοημοσύνη είναι η ικανότητα να επεξεργάζεσαι ,να αξιοποιείς και να λαμβάνεις υπ όψιν σου τα συναισθήματά σου πριν πράξεις (Μικάλλη Μ.2017).

Εκείνος, όμως ,που αδιαμφισβήτητα έκανε τη συναισθηματική νοημοσύνη γνωστή ήταν ο Goleman(1995) σύμφωνα με τον οποίο η συναισθηματική νοημοσύνη είναι η ικανότητα να αναγνωρίζεις τα συναισθήματά σου, να τα διαχειρίζεσαι ,να δημιουργείς κίνητρα για τον εαυτό σου και να εμμένεις στους στόχους σου και επιπλέον να κατανοείς τα συναισθήματα των συνανθρώπων σου και να μπορείς να συναλλάσσεσαι εποικοδομητικά μαζί τους.

Η ανάγκη προσδιορισμού του παράγοντα εκείνου που μαζί με τη διανοητική νοημοσύνη και την προσωπικότητα προσφέρει εγκυρότερα αποτελέσματα στην αποτύπωση και ανάλυση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που έχει κάποιο άτομο που οδηγείται στην επιτυχία έφερε σε εξέχουσα θέση την συναισθηματική νοημοσύνη για πολλούς σύγχρονους ερευνητές. Η έρευνα άλλωστε για την συναισθηματική νοημοσύνη αποτελεί μια σύγχρονη θεωρία που υφίσταται αναθεωρήσεις και αναδιατυπώσεις γι αυτό και δεν υπάρχει κάποιος καθολικά αποδεκτός ορισμός ,αλλά υπάρχουν διάφορες εννοιολογικές αναφορές και διαφορετικά θεωρητικά μοντέλα (Καρατάσιος, 2014). Τα επικρατέστερα ,τα οποία θα προσεγγίσουμε παρακάτω είναι των Salovey και Mayer ,του Goleman και του Bar-On,καθώς και το μοντέλο των Petrides & Furnham .

1.2.1 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ MAYER AND SALOVEY – ΜΟΝΤΕΛΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με τους Mayer and Salovey τα άτομα με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη είναι ικανά να επεξεργάζονται πληροφορίες που προέρχονται από συναισθήματα. Μπορούν να αναγνωρίσουν και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να επιτύχουν προσαρμοστικές συμπεριφορές. Το άτομο οδηγείται σε ανώτερα ψυχολογικά επίπεδα μέσω τεσσάρων εξελικτικών σταδίων.

1. Perceiving emotion

Το στάδιο αυτό, της αντίληψης και της έκφρασης των συναισθημάτων προσδιορίζει το πώς το άτομο αντιλαμβάνεται ,αξιολογεί και εκφράζει τα συναισθήματά του τόσο όσον αφορά τον εαυτό του όσο και τους άλλους και είναι το σημαντικότερο στάδιο της συναισθηματικής νοημοσύνης (Ciarrochi and co 2001)

2. Use of emotion to facilitate thought

Αυτό το στάδιο αφορά τη χρήση των συναισθημάτων για τη διαχείριση της σκέψης. Το άτομο αντιλαμβάνεται τη διαφορετικότητα των συναισθημάτων και το πώς επηρεάζουν τη σκέψη του .

3. Understanding emotion

Η κατανόηση και η ανάλυση των πληροφοριών που βασίζονται στο συναίσθημα είναι μια ικανότητα που απαιτεί προσαρμοστικότητα από το άτομο για να μπορεί να

αντιλαμβάνεται τις συναισθηματικές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα σε διαφορετικές συγκυρίες.

4. Managing emotion

Η επίτευξη συναισθηματικής ανάπτυξης μέσω της διαχείρισης των συναισθημάτων σημαίνει ότι το άτομο φτάνει στο ανώτερο ψυχολογικά επίπεδο να διαχειρίζεται κατάλληλα ,με ψυχραιμία και ωριμότητα τα συναισθήματά του και είναι σε θέση να αποστασιοποιείται από αυτά αν χρειάζεται.

Εικόνα 1 Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ MAYER & SALOVEY

1.2.2 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ BAR-ON

ΜΟΝΤΕΛΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Ο Reuven Bar-On είναι επηρεασμένος από τον Δαρβίνο ο οποίος πίστευε ότι η ανάγκη ύπαρξης συναισθήματος είναι βιολογική και ερμηνεύει με τον δικό του τρόπο την συναισθηματική νοημοσύνη περιγράφοντάς την ως ένα πλέγμα από κοινωνικοσυναισθηματικές ικανότητες και δεξιότητες που επηρεάζουν την ατομική συμπεριφορά (Bar-On ,1997). Η συναισθηματική νοημοσύνη με την προσωπικότητα επιδρά στο πως το άτομο επιδεικνύει την ικανότητα να διαχειρίζεται της απαιτήσεις του περιβάλλοντός του.

Η παραπάνω ικανότητα μπορεί να ομαδοποιηθεί στις εξής πέντε βασικές κατηγορίες (Bar –On, 2006)

- *ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ*

Το άτομο αναγνωρίζει επαρκώς τα συναισθήματά του ,έχει αυτοεπίγνωση και αυτοσεβασμό και επιζητά αυτονομία και ανεξαρτησία

- *ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ*

Το άτομο αναγνωρίζει τα συναισθήματα των άλλων και μπορεί να συνάψει σχέσεις συνεργασίας .Διαθέτει ενσυναίσθηση και είναι κοινωνικά υπεύθυνο.

- *ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ*

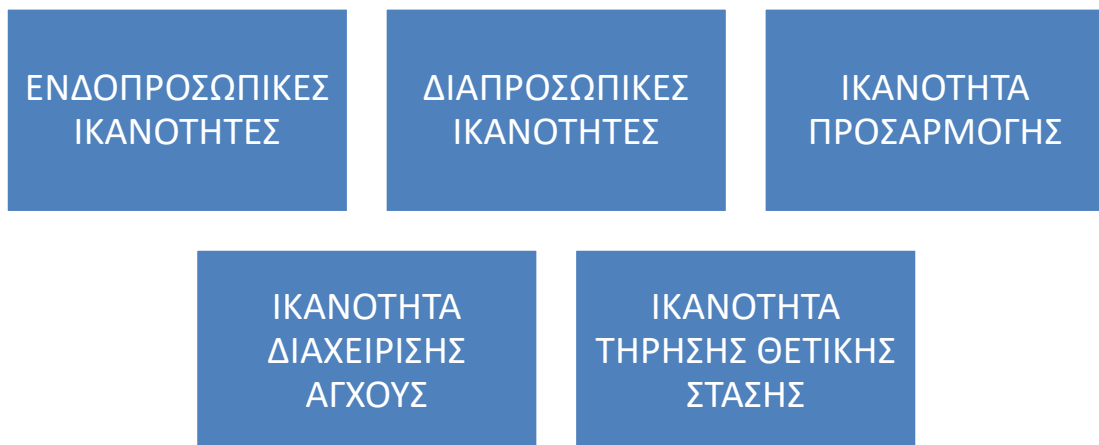
Το άτομο μπορεί να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα συναισθήματά του και να τα ελέγχει προκειμένου να επιλύει προβλήματα. Επιλέγει να ανασύρει το σωστό συναίσθημα ανάλογα με την κατάσταση, διαθέτει ευελιξία και καλή διαχείριση των αλλαγών

- *ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ*

Το άτομο ελέγχει τις στρεσογόνες καταστάσεις και τις παρορμήσεις του.

- *ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΣΤΑΣΗΣ*

Το άτομο δίνει κίνητρα στον εαυτό του για να είναι ευτυχισμένο και αισιόδοξο

Εικόνα 2 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ BAR ON

Ο Bar On ήταν εκείνος που εφήυρε τον όρο συναισθηματικό πηλίκιο=emotional quotient=EQ και για τη μέτρηση της νοημοσύνης του ατόμου χρησιμοποιεί το δείκτη συναισθηματικής νοημοσύνης και το δείκτη γνωστικής νοημοσύνης IQ.

1.2.3 Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ DAVID GOLEMAN-MONTEΛΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Ο Goleman (1995) χρησιμοποίησε την επιστήμη της ιατρικής και της βιολογίας και συσχετίζοντας τα ευρήματα από τις νευροεπιστήμες και την ψυχολογία επικεντρώθηκε στις κοινωνικές σχέσεις για να καταλήξει στο ότι το κάθε άτομο κάνει χρήση δύο ειδών νοημοσύνης ,τη λογική και τη συναισθηματική και η ισορροπημένη χρήση των δύο ειδών είναι το ιδανικό για το άτομο (Boyatzis, 2008) .

Επιπλέον κομβικής σημασίας στο μοντέλο του Goleman είναι η συνειδητοποίηση των συναισθημάτων από το άτομο σε ατομικό και διαπροσωπικό επίπεδο. Ο βαθμός συνειδητοποίησης παρέχει στο άτομο την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί τα συναισθηματικές πληροφορίες που η ορθή χρήση τους βοηθά στην επίτευξη των στόχων του. Οι ικανότητες – δεξιότητες που απαρτίζουν τη συναισθηματική νοημοσύνη ήταν αρχικά εικοσιπέντε (Boyatzis and co, 1999) και αποκαλείτο μικτό μοντέλο γιατί οι κοινωνικές ικανότητες συνδέονται άρρηκτα με τα γνωρίσματα της προσωπικότητας (Goleman, 2001) .

Οι παρακάτω πέντε διαστάσεις εμπεριέχονται στην αναθεωρημένη μορφή της ερμηνείας της συναισθηματικής νοημοσύνης σύμφωνα με την Πλατσίδου (Platsidou ,2010β)

α. *αυτεπίγνωση* (self-awareness) .Αυτεπίγνωση είναι η ικανότητα του ατόμου να αναγνωρίζει τα συναισθήματά του και πώς αυτά μπορούν να τον επηρεάσουν (συναισθηματική αυτεπίγνωση) ,να μπορεί να αυτοαξιολογείται αναγνωρίζοντας τα προτερήματα και τα μειονεκτήματά του και να έχει αυτοπεποίθηση, να δίνει αξία στον εαυτό του.

β. *αυτοέλεγχος* (self-regulation). Αυτοδιαχείριση είναι η ικανότητα του ατόμου να ελέγχει τα ίδια του τα συναισθήματα, να έχει δηλαδή αυτοέλεγχο, να είναι ευσυνείδητο και προσαρμοστικό, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να έχει κίνητρα να επιτυγχάνει τους στόχους του .Εδώ περιλαμβάνεται η ευθύνη που αναλαμβάνει το ίδιο το άτομο για την επίδοσή του και την αξιοπιστία του ,καθώς και την ανταπόκρισή του σε καινοτομίες και πρωτοποριακές προσεγγίσεις.

γ. *παρακίνηση* (motivation). Το άτομο καταβάλλει προσπάθεια να επιτύχει τους στόχους του ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει με επιμονή και

εργατικότητα. Δεσμεύεται με τους κανόνες που θέτει η ομάδα του και ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της ,ενώ αντιλαμβάνεται τη θέση του μέσα σε αυτήν (δυναμική ομάδας).

δ. *ενσυναίσθηση (empathy)*. Αφορά την ικανότητα του ατόμου να επιδεικνύει ενσυναίσθηση ,να αντιλαμβάνεται δηλαδή τα συναισθήματα των άλλων και να τους χειρίζεται με επιδεξιότητα ανάλογα με τη συναισθηματική τους κατάσταση.

ε. *κοινωνικές δεξιότητες(social skills)* .Οι κοινωνικές δεξιότητες αφορούν στις ικανότητες εκείνες που έχουν να κάνουν με την επικοινωνία ,με τη συνεργασία με τους άλλους ,την ανάληψη ηγετικών ρόλων, την επίδειξη ομαδικού πνεύματος και την συμβολή στην εξέλιξη και ανάπτυξη των άλλων. Ακόμη και σε καταστάσεις που χρειάζεται διαπραγμάτευση ,πειθώ ,έκφραση σαφών μηνυμάτων και έμπνευση των άλλων ανθρώπων αναζητούνται οι κοινωνικές δεξιότητες.

Εικόνα 3 ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ GOLEMAN

Σύμφωνα με τον Goleman (1995) η συναισθηματική νοημοσύνη έχει τέσσερις διαστάσεις – δεξιότητες , όπως αναφέρουμε παρακάτω :

- Αυτεπίγνωση
- Αυτοδιαχείριση
- Κοινωνική επίγνωση
- Διαχείριση σχέσεων

Οι δύο πρώτες είναι εσωτερικές και αφορούν την ικανότητα να χειριζόμαστε ενδοπροσωπικές καταστάσεις ,να συνειδητοποιούμε τα συναισθήματά μας και να μπορούμε να ελέγξουμε τη συμπεριφορά μας και η δύο επόμενες είναι εξωτερικές διεργασίες και αφορούν το πώς χειριζόμαστε τη σχέση μας με τους άλλους ανθρώπους, πώς αντιλαμβανόμαστε τη συμπεριφορά και τα κίνητρά τους (Δαλακούρα ,2011).

1.2.4 ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ PETRIDES AND FURNHAM-Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΩΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟ ΓΝΩΡΙΣΜΑ

Το μοντέλο της συναισθηματικής νοημοσύνης από τους Petrides and Furham είναι επηρεασμένο από τη θεωρία του Gardner και νοείται ως χαρακτηριστικό γνώρισμα της προσωπικότητας. Βασίζεται σε χαρακτηριστικά της προσωπικότητας όπως η ενσυναίσθηση ,η παρορμητικότητα ,η ευτυχία , η αυτογνωσία κ.α. και σχετίζεται με την ικανοποίηση του ατόμου σε κάθε τομέα της ζωής του, επαγγελματικό, ψυχοκοινωνικό ,εκπαιδευτικό και επηρεάζει την κοινωνική του συμπεριφορά (Petridis and co, 2016) .

Σύμφωνα με τους Petrides and Furnham (2001) ,η συναισθηματική νοημοσύνη είναι μια πολύπλοκη έννοια που διακρίνεται σε δύο είδη όπως αναλύεται παρακάτω:

Το πρώτο είδος συναισθηματικής νοημοσύνης περιγράφεται ως γνωστική ικανότητα – cognitive-emotional ability και αναφέρεται στην ικανότητα του ατόμου να επεξεργάζεται πληροφορίες και να αξιοποιεί πληροφορίες συναισθηματικού περιεχομένου. Η συναισθηματική νοημοσύνη –γνωστική ικανότητα αποδίδεται με αντικειμενικές μονάδες μέτρησης (αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης).

Το δεύτερο είδος περιγράφεται ως χαρακτηριστικό γνώρισμα (trait emotional intelligence) ή ως συναισθηματική αυτοαποτελεσματικότητα (emotional self-efficacy) και έχει άμεση σχέση με την προσωπικότητα. Αφορά την προσωπική εκτίμηση του ατόμου για την ίδια τη λειτουργικότητά του και τη συναισθηματική του κατάσταση. Η μέθοδος των αυτοαναφορών είναι ο ενδεδειγμένος τρόπος μέτρησης αυτού του είδους της νοημοσύνης.

Επικεντρώνοντας τη μελέτη τους στο δεύτερο είδος κατέληξαν ότι 15 διαστάσεις συναισθηματικής νοημοσύνης απαντώνται σε πολλά μοντέλα και έτσι διαμόρφωσαν το δικό τους. Στην πραγματικότητα δεν εισήγαγαν έναν καινούριο ορισμό ,αλλά ενσωμάτωσαν τις θεωρίες που αναφέρονταν σε προσωπικά συναισθηματικά χαρακτηριστικά και περιέγραψαν τη συναισθηματική νοημοσύνη ως χαρακτηριστικό γνώρισμα και δη ως αυτοαποτελεσματικότητα. Οι διαστάσεις που αποτελούν τη βάση του συγκεκριμένου μοντέλου περιγράφονται από τους θεωρητικούς που το στήριξαν ως εξής :

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

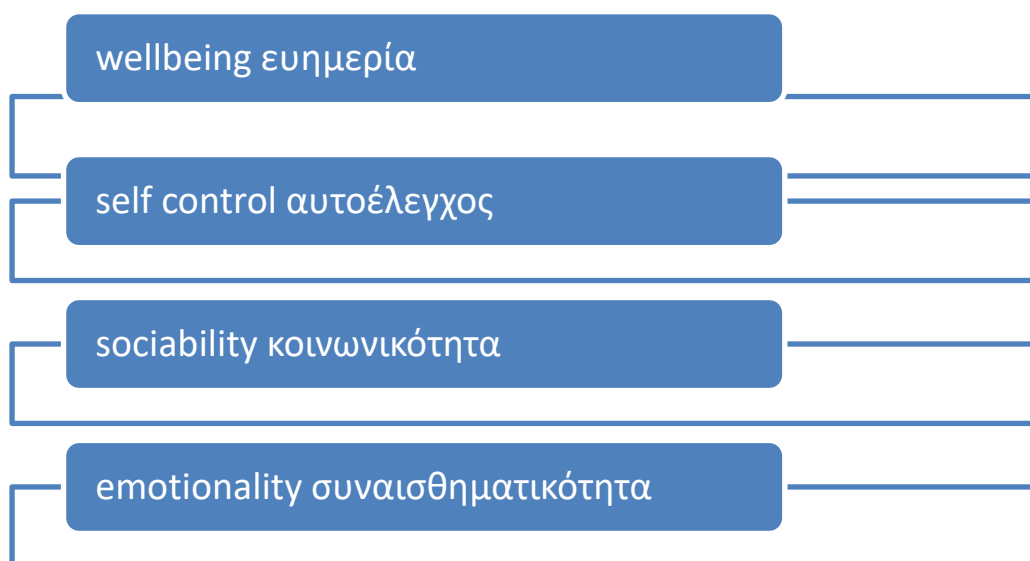
Οι διαστάσεις (όψεις) της συναισθηματικής νοημοσύνης ως χαρακτηριστικό γνώρισμα (trait emotional intelligence) σύμφωνα με το μοντέλο Petrides and Furnham (2004)

1.ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	Ευελιξία και προσαρμοστικότητα σε νέα δεδομένα
2.ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	Υπερασπίζονται τον εαυτό και τα δικαιώματά τους με ευθύτητα και ειλικρίνεια
3.ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ(ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ)	Σαφήνεια στην αντίληψη των συναισθημάτων
4.ΕΚΦΡΑΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ	Ικανότητα έκφρασης συναισθημάτων
5.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ (ΑΛΛΩΝ)	Ικανότητα επηρεασμού των συναισθημάτων των άλλων
6.ΡΥΘΜΙΣΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ	Ικανότητα ρύθμισης των συναισθημάτων τους
7.ΧΑΜΗΛΗ ΠΑΡΟΡΜΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	Ακολουθούν στόχους και δεν υποκύπτουν στις παρορμήσεις τους
8.ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΙΣ	Ικανότητα σύναψης ικανοποιητικών διαπροσωπικών σχέσεων
9.ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ	Εκτιμούν τον εαυτό τους και έχουν

	αυτοπεποίθηση
10.ΑΥΤΟΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ	Δίνουν κίνητρα στον εαυτό τους να συνεχίσουν όταν έχουν δυσκολίες
11.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ	Έχουν κοινωνικές δεξιότητες
12.ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΧΟΥΣ	Ρυθμίζουν και ελέγχουν το άγχος τους
13.ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ	Ικανότητα να συναισθάνονται μπαίνοντας στη θέση του άλλου
14.ΕΥΤΥΧΙΑ	Χαρακτηριστικό γνώρισμα ότι χαίρονται τη ζωή
15.ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ	Χαρακτηριστικό γνώρισμα του να έχουν θετική στάση

Petrides, Furnham & Frederickson ,(2004)

Για τη μέτρηση της συναισθηματικής νοημοσύνης ως χαρακτηριστικό γνώρισμα της προσωπικότητας δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο αυτοαναφορών , το Trait Emotional Intelligence Questionnaire (TEIQue) ,το οποίο θα χρησιμοποιηθεί και στην παρούσα έρευνα γι' αυτό και θα αναλυθεί σε παρακάτω ενότητα..Στις διάφορες μορφές που χρησιμοποιείται μετρά τη συνολική συναισθηματική νοημοσύνη και τους παρακάτω τέσσερις συναισθηματικούς παράγοντες.

Εικόνα 4 ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ PETRIDES.

1.3 ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Αδιαμφισβήτητα τα τελευταία χρόνια ερευνητές από διάφορα επιστημονικά πεδία έχουν ασχοληθεί με την συναισθηματική νοημοσύνη είτε σε μια προσπάθεια να την ερμηνεύσουν, είτε να την μετρήσουν και να την εφαρμόσουν ,είτε να την «απομυθοποιήσουν» αμφισβητώντας την επιστημονικότητά της. Η ίδια η φύση της έννοιας έχει αμφισβητηθεί από επιστήμονες που θεωρούν ότι η συναισθηματική νοημοσύνη δεν είναι είδος νοημοσύνης .Θα μπορούσε ,υποστηρίζουν οι επικριτές του όρου , να οριστεί ως δεξιότητα και ειδικά όσον αφορά το μοντέλο του Goleman αμφισβητούνται τα αποτελέσματα της έρευνας του και η αξιοπιστία των εργαλείων μέτρησής της. Σαν έννοια δε φαίνεται να διαφοροποιείται σημαντικά από τις ήδη υπάρχουσες θεωρίες προσωπικότητας για να αποτελεί από μόνη της ένα επιστημονικό πεδίο. Άλλωστε πριν ακόμη καθιερωθούν τα μοντέλα συναισθηματικής νοημοσύνης και οι σχετικοί ορισμοί ,είχαν ήδη διαφοροποιηθεί οι ικανότητες από τα συναισθήματα και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, τις δεξιότητες και τις νόρμες με αποτέλεσμα για κάποιους ερευνητές η θεωρία της συναισθηματικής νοημοσύνης να περιλαμβάνει ήδη γνωστές έννοιες (Mattiuzzi, 2008).

Έντονη κριτική επίσης έχει ασκηθεί στην ικανότητα διδασχής της συναισθηματικής νοημοσύνης σε αντίθεση τα άλλα είδη νοημοσύνης και στην ευρεία απήχηση που είχαν εκλαϊκευμένα εγχειρίδια για την αύξηση της συναισθηματικής νοημοσύνης και αν αυτό τελικά συνέβαινε στους σκοπούς που εξυπηρετεί. Ηθικά υπήρξαν ανησυχίες ότι λόγω της ευρείας χρήσης των τεχνικών συναισθηματικής νοημοσύνης τον κόσμο των επιχειρήσεων οι συναισθηματικά ευφυείς εργαζόμενοι, στελέχη ,managers θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν αυτές τις δεξιότητες προς όφελός τους ή ακόμα και εις βάρος άλλων προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους τους (Gabriel&Griffiths ,2002).

Συνοψίζοντας ,η κριτική για τη συναισθηματική νοημοσύνη αφορά τη φύση της έννοιας, τη βάση στην οποία στηρίζεται επιστημονικά ,τον τρόπο μέτρησής της ,ακόμη και τις συνέπειες της εκμάθησής της και χρήσης της σε περίπτωση που δέχονται την ύπαρξή της. Η κριτική ,όμως ,πάντα συμβάλλει στην περαιτέρω διερεύνηση του

φαινομένου, στην εξέλιξη της έννοιας και ακολούθως στην εδραίωση της συναισθηματικής νοημοσύνης σαν επιστημονική οντότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σε αντίθεση με τους άλλους οργανισμούς (επιχειρήσεις ,εταιρείες κ.τ.λ.) όπου για δεκαετίες η έκφραση συναισθημάτων ήταν ταμπού γιατί μεταφραζόταν σαν ένδειξη αδυναμίας, στην εκπαίδευση ο «καλός δάσκαλος» ήταν πάντα αυτός που μπορούσε να προσεγγίσει το μαθητή ,να τον «φέρει κοντά του» ,ήταν αυτός που χωρίς να είναι αυστηρός μπορούσε να κερδίσει το σεβασμό των μαθητών .Σήμερα γνωρίζουμε ότι αυτοί οι εκπαιδευτικοί έχουν μια προσωπικότητα που χαρακτηρίζεται από δεξιότητες ,όπως την αναγνώριση και έκφραση των συναισθημάτων τους ,κατανόηση των συναισθημάτων των άλλων, ευπροσαρμοστικότητα, ικανότητα στην επικοινωνία και άλλα ειδικότερα χαρακτηριστικά που εμπεριέχονται στην έννοια της συναισθηματικής νοημοσύνης.

Οι εκπαιδευτικοί με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη διαθέτουν χαρακτηριστικά που βοηθούν στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων μιας και αυτές είναι που μεσολαβούν στην σχολική προσαρμογή του μαθητή και στη μαθησιακή διαδικασία .Οι μαθητές βέβαια δεν είναι *άγραφοι πίνακες* , γνωρίζουν να αλληλεπιδρούν με ενήλικες και συνομηλίκους , και έχουν προσαρμοστεί ήδη σε μοτίβα σχέσεων και πλαίσια όπου τηρούνται συγκεκριμένοι κανόνες ,νόρμες και ιεραρχία ,συνήθως στην οικογένειά τους ,και αυτές τις μαθησιακές εμπειρίες θα φέρουν στο εκπαιδευτικό πλαίσιο όπου θα βρίσκονται ως μαθητές. Έτσι η αλληλεπίδραση που υπάρχει ανάμεσα στο μαθητή και τον εκπαιδευτικό δεν προκαλείται μόνο από τα πραγματικά γεγονότα της τρέχουσας πραγματικότητας ,αλλά από το ποια είναι η ταυτότητα του κάθε ατόμου μέσα σε αυτήν τη σχέση αλληλεπίδρασης, ποιες είναι οι εμπειρίες μάθησης που έχει ήδη ,ποια τα συναισθήματά του και πώς συνδέονται με την προσωπικότητά του (Διαμαντίδου Κ.2011).

Η εκπαίδευση σχετίζεται άμεσα με την επικοινωνία. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να επικοινωνήσει με τους μαθητές για να μεταφέρει τις γνώσεις του και με όλους τους υπόλοιπους παράγοντες του σχολικού οργανισμού προκειμένου να επιτελέσει τους εκπαιδευτικούς του σκοπούς. Για να θεωρηθεί αποτελεσματικός ο εκπαιδευτικός πρέπει να διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες, οι οποίες ,λεκτικές και μη λεκτικές ,σχετίζονται με τη συναισθηματική ευφυΐα του εκπαιδευτικού.

2.1.1. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι πολύπλευρος και πολυδιάστατος. Για να ανταποκριθούν στο εκπαιδευτικό έργο οι εκπαιδευτικοί δεν αρκεί η ακαδημαϊκή εκπαίδευση, το πτυχίο απλά από μια παιδαγωγική σχολή. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι προικισμένος με ποικίλες ικανότητες και δεξιότητες ,μεταξύ των οποίων η συναισθηματική νοημοσύνη. Αυτό συμβαίνει γιατί το σχολείο δεν είναι μόνο φορέας μάθησης ,αλλά και κοινωνικοποίησης. Η φύση της μάθησης είναι πολύπλευρη και πολυδιάστατη με συνεχείς αλληλεπιδράσεις .Η προσωπικότητα του μαθητή διαμορφώνεται μέσα από τη συνεχή ανταλλαγή συναισθημάτων, με αποδοχή, επίπληξη, απόρριψη, επιβράβευση, ενθάρρυνση και κινητοποίηση (Κωνσταντίνου, 1998) .Η συνεχής αλληλεπίδραση συναισθημάτων επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού έργου.

Το εκπαιδευτικό έργο δεν μπορεί να νοείται σαν κάτι διαφορετικό από μια σύνθεση γνωστικών και πνευματικών λειτουργιών και συναισθηματικής ανάπτυξης .Η ανάπτυξη των γνωστικών λειτουργιών είναι στείρα όταν γίνεται μεμονωμένα και δεν αναπτύσσονται παράλληλα οι συναισθηματικές λειτουργίες. Αναπτύσσοντας οι μαθητές συναισθηματικές δεξιότητες μπορούν να αξιοποιούν τις γνώσεις που αποκτούν και τις αξίες που διδάσκονται στο σχολείο με τον καλύτερο τρόπο ,ώστε να γίνουν υγιείς ενήλικες και να έχουν μια υγιή κοινωνική ζωή. Οι εκπαιδευτικοί ,λοιπόν, εκπαιδεύουν όχι μόνο γνωστικά αλλά και συναισθηματικά τους πολίτες του αύριο. Αυτό είναι ένα επιπλέον φορτίο στους ώμους των εκπαιδευτικών που προϋποθέτει συναισθηματική αυτορρύθμιση, αφοσίωση ,άριστη διαχείριση των δικών του συναισθημάτων για να είναι αποδοτικοί «συναισθηματικοί εργάτες» ,όπως τους χαρακτηρίζει ο Yin (2015).

Η συναισθηματική ισορροπία των εκπαιδευτικών είναι προαπαιτούμενο για την κατάλληλη διαχείριση των συμπεριφορών των μαθητών ,γιατί οι πρακτικές που εφαρμόζουν επιδρούν όχι μόνο στην σχολική επίδοση ,αλλά στη γενική συμπεριφορά των μαθητών (Κιτσάκη και Παναγάκη , 2007). Συνήθως οι εκπαιδευτικοί που έχουν υψηλές επικοινωνιακές ικανότητες είναι και πιο μεθοδικοί στην δομή και το περιεχόμενο του μαθήματος τους και αλληλεπιδρούν καλύτερα με τους μαθητές. Η καλή επικοινωνία ,η προσαρμογή του μαθήματος στο επίπεδο των μαθητών και η ρύθμιση των συμπεριφορών στην τάξη με επιβράβευση και καθοδήγηση όπου χρειάζεται ,ενεργοποίηση των μαθητών και αποφυγή συμπεριφορών που εντείνουν τις αρνητικές αντιδράσεις είναι χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού με επικοινωνιακές ,άρα και εκπαιδευτικές ικανότητες που οδηγούν με τη σειρά τους σε καλύτερη κοινωνική συμπεριφορά των μαθητών (Rimm-Kaufman&Sandilos ,2011) .

Η αξιοποίηση της συναισθηματικής νοημοσύνης από τον εκπαιδευτικό είναι σημαντική όχι μόνο για τους μαθητές ,αλλά και για τον ίδιο και για το σχολικό οργανισμό που υπηρετεί. Τα υψηλά επίπεδα συναισθηματικής νοημοσύνης μπορούν να θωρακίσουν τους επαγγελματίες απέναντι στις αντίξοες καταστάσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν καθημερινά.

Οι συναισθηματικές καταστάσεις που βιώνει ο εκπαιδευτικός μπορούν να επιδρούν αρνητικά στον ίδιο και με την πάροδο του χρόνου ,όπου συσσωρεύονται τα αρνητικά συναισθήματα ,ο εκπαιδευτικός χάνει την ψυχική του ισορροπία και εξαντλείται ψυχικά με αποτέλεσμα να αμφισβητεί την αυτοαποτελεσματικότητά του. Οι πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την αίσθηση *αυτοαποτελεσματικότητας* στο επάγγελμά τους διαμορφώνεται από τέσσερις πηγές σύμφωνα με τον Bandura : *τις κυρίαρχες εμπειρίες* ,από το αν ο εκπαιδευτικός αντιλαμβάνεται σαν επιτυχημένες τις προγενέστερες εκπαιδευτικές εμπειρίες του ,*τις έμμεσες εμπειρίες*, αυτές που αντιλαμβάνεται ο εκπαιδευτικός από την παρατήρηση των εμπειριών των συναδέλφων του, *τη λεκτική ανατροφοδότηση* ,την επιβεβαίωση ή όχι της αποτελεσματικότητας του από άτομα με κύρος για τον ίδιο και τέλος *τη συναισθηματική κατάσταση* του εκπαιδευτικού ,η οποία και θα καθορίσει πώς η διέγερση κάποιων συναισθημάτων μπορούν να συμβάλλουν θετικά ή αρνητικά στην ψυχολογία του ατόμου και να συμβάλλουν ή όχι στην αποτελεσματικότητά του (Bandura, 2000).

Μέσω της συναισθηματικής νοημοσύνης ,που η ύπαρξή της βοηθά στην αντιμετώπιση δυσκολιών ,στην επιμονή στους στόχους, στην προσαρμοστικότητα και στην αισιοδοξία ,η αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών διευκολύνει στην αντιμετώπιση στρεσογόνων καταστάσεων .Σύνηθες είναι στρεσογόνες καταστάσεις να δημιουργούνται μέσα στην σχολική τάξη η διαχείριση της οποίας προϋποθέτει δεξιότητες συναισθηματικής νοημοσύνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ

Η σχολική τάξη είναι ένα πολύπλοκο περιβάλλον ,συνεχώς μεταβαλλόμενο ,κάτι πολύ περισσότερο από μία αίθουσα με θρανία και καθίσματα ,αν και ακόμη και αυτό μπορεί να αξιολογηθεί και να αξιοποιηθεί προς όφελος του εκπαιδευτικού έργου. Έχουν γίνει έρευνες που αποδεικνύουν ότι ακόμη και η ενεργητική συμμετοχή στο σχεδιασμό των χώρων μάθησης συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών .Η δυνατότητα του εκπαιδευτικού να αποφασίσει αν θα διαμορφώσει περιβάλλοντα μάθησης που χαρακτηρίζονται από αυτονομία σχετίζεται με μαθητοκεντρικές πρακτικές διδασκαλίας ,όπως η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη λήψη αποφάσεων που εμπεριέχεται στη βιωματική, μετασχηματιστική μάθηση (Σακελλαρίου και συν. 2020) .

Είναι ,λοιπόν, η σχολική τάξη ένας πολυδιάστατος χώρος που απορροφά την κουλτούρα που υποστηρίζει ο σχολικός οργανισμός και το σχολικό κλίμα που διαμορφώνεται ,το οποίο μεταφέρεται μέσα από πληθώρα στοιχείων. Ο εκπαιδευτικός είναι εκτεθειμένος συνεχώς σε «δημόσια θέα» καθώς είναι το επίκεντρο της τάξης και ο ίδιος ή και οι μαθητές ανταποκρίνονται με αμεσότητα σε κάθε περιστατικό που εκδηλώνεται ,το οποίο ανεξάρτητα από το μέγεθος ή τη διάρκειά του μεταβάλλει την κατάσταση στην τάξη. Η σχολική τάξη αποτελεί ένα χώρο όπου δρουν και συμπράττουν διαφορετικές προσωπικότητες και από την εξελικτική πορεία των συναντήσεών τους σε αυτόν τον κοινό τόπο επηρεάζονται η σκέψη και οι συμπεριφορές τους (Djigic&Stojiljkovic,2012).

Η διαχείριση ενός τόσο πολύπλοκου περιβάλλοντος όσο της σχολικής τάξης είναι συνυφασμένη με το σχολικό κλίμα. Το κλίμα της τάξης προσδιορίζεται από τον περιβάλλοντα χώρο ,που είναι η αίθουσα και ό,τι την απαρτίζει (διακόσμηση ,διάταξη ,αντικείμενα ,γενικό περιβάλλον) και το κοινωνικό πλαίσιο αλληλεπίδρασης μαθητών – εκπαιδευτικών . Αυτά τα δύο περιβάλλοντα ,κοινωνικό και φυσικό, καθορίζουν το κλίμα της τάξης (Πασιάρδης , 2001).

Η πολυπλοκότητα του περιβάλλοντος της τάξης είναι μια πρόκληση στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Για να είναι αποτελεσματικός ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι καταρτισμένος παιδαγωγικά και να έχει και τις απαραίτητες επικοινωνιακές ικανότητες. Οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν το μαθησιακό περιβάλλον εποικοδομητικά και να αισθάνονται προσωπική ηθική ικανοποίηση.

Σύμφωνα με τους Djigic&Stojiljkovic (2012) η διαχείριση της σχολικής τάξης καθορίζεται από *τρεις μεταβλητές* .Η πρώτη μεταβλητή αναφέρεται στην *προσωπικότητα* του εκπαιδευτικού. Αυτή αφορά τις πεποιθήσεις και τις στάσεις του εκπαιδευτικού για τις ικανότητες των μαθητών του ,τα κίνητρα που δίνει σε αυτούς για να αναπτυχθούν και την διαμόρφωση του κατάλληλου ψυχολογικού κλίματος για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών. Η δεύτερη μεταβλητή αφορά την *πειθαρχία* .Ο εκπαιδευτικός προκειμένου να εξασφαλίσει την κατάλληλη συμπεριφορά μέσα στην τάξη προβαίνει σε ενέργειες που υπαγορεύονται από τους κανόνες που ακολουθούνται στην τάξη του. Αυτοί οι κανόνες στηρίζονται συνήθως στις αρχές θετικής πειθαρχίας .Η τρίτη μεταβλητή είναι η *διδασκαλία* ,που περιλαμβάνει τις πρακτικές που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός για να προωθήσει τις γνώσεις του στους μαθητές διαχειριζόμενος τα δεδομένα χώρος-χρόνος-δράση.

Οι τελευταίες δύο μεταβλητές είναι αλληλένδετες ,καθώς η διδασκαλία έχει προαπαιτούμενη και τη διαχείριση της σχολικής τάξης .Η αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας κρίνεται από την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση της τάξης και τελικά έτσι διαμορφώνεται η ποιότητα του εκπαιδευτικού (Κυρίδης,1999).Αν ο εκπαιδευτικός αδυνατεί να ελέγχει τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη και να διατηρήσει την πειθαρχία πιθανόν να μην καταφέρει να αξιοποιήσει τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές του ικανότητες και να αποτύχει ενώ θεωρητικά έχει το ακαδημαϊκό – γνωστικό υπόβαθρο.

Με βάση τις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών για τη διαχείριση της πειθαρχίας στην τάξη και τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τους μαθητές οι εκπαιδευτικοί κατηγοριοποιούνται ως εξής (Enrīm ,2007) :

Οι μη παρεμβατικοί εκπαιδευτικοί που πρεσβεύουν την απόλυτη ελευθερία του ατόμου και την ολοκλήρωσή του μέσα από την έκφραση των προσωπικών του αναγκών ,έχουν πολύ μικρό βαθμό ελεγκτικής συμπεριφοράς στην τάξη.Το σύστημα αλληλεπίδρασης που χρησιμοποιούν αυτοί οι εκπαιδευτικοί είναι το παραχωρητικό.

Οι παρεμβατικοί εκπαιδευτικοί στον αντίποδα, έχουν τον πλήρη έλεγχο της τάξης και των εξωτερικών παραγόντων (άτομα ,δραστηριότητες) που μπορεί να την επηρεάζουν και κατ' επέκταση να επηρεάζουν τους μαθητές. Το σύστημα αλληλεπίδρασης που χρησιμοποιούν αυτοί οι εκπαιδευτικοί είναι αυταρχικό.

Τέλος, οι διαδραστικοί εκπαιδευτικοί πιστεύουν στην αλληλεπίδραση των υποκειμένων της μάθησης και στην συνεχή ανατροφοδότηση των εμπλεκομένων στην μαθησιακή διαδικασία .Αυτοί οι εκπαιδευτικοί διαχειρίζονται δημοκρατικά την τάξη τους με αλληλοσεβασμό και αλληλοκατανόηση δίνοντας κίνητρα για μάθηση στους μαθητές. Χρησιμοποιώντας δημοκρατικό σύστημα αλληλεπίδρασης έχουν και την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στο εκπαιδευτικό έργο. (Τσαρούχα,2017)

Η διαδικασία κατά την οποία ο εκπαιδευτικός θα επιλέξει την στρατηγική διαχείρισής της τάξης ξεκινάει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και από τη δυναμική της ομάδας-τάξης .Πόσα άτομα αποτελούν την τάξη, ποιες οι μαθησιακές τους ανάγκες ,ποιο το πολιτισμικό τους υπόβαθρο ,ποιος ο βαθμός ομοιογένειας ,είναι μόνο μερικές από τις παραμέτρους που λαμβάνει υπ όψιν του ο εκπαιδευτικός για να διαμορφώσει το σχέδιο διαχείρισης της σχολικής τάξης. Επίσης, οι μαθησιακές δυσκολίες, το γνωστικό επίπεδο, η ηλικία των παιδιών με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της (παιδική ηλικία , προεφηβεία , εφηβεία) διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο παράλληλα με την παραδοχή ότι το πλαίσιο εκπαιδευτικός – μαθητές δεν είναι στατικό αλλά μεταβάλλεται και προσαρμόζεται συνεχώς.

Πολλές φορές η διαχείριση της σχολικής τάξης ανεξάρτητα από το στυλ αλληλεπίδρασης που εφαρμόζει ο εκπαιδευτικός δυσχεραίνει από παράγοντες εσωτερικούς, όπως απειθαρχία ,αδιαφορία για το διδακτικό αντικείμενο, παραβατικότητα κ.α ,αλλά και άλλους στρεσογόνους προς τον εκπαιδευτικό παράγοντες, όπως η

αρνητική σχέση των εκπαιδευτικών με τη σχολική ηγεσία ή τους γονείς , η απαξίωση η κοινωνική και οικονομική του επαγγέλματος και η επαγγελματική εξουθένωση.

3.2 Η ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών είναι ένα μεγάλο κεφάλαιο στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα και έχει προκαλέσει σε βάθος χρόνου πολλές συζητήσεις για την σωστή ή όχι αποτίμηση της εργασίας του μαθητή ποιοτικά και ποσοτικά. Η εικοσάβαθμη ή η δεκάβαθμη κλίμακα βαθμολόγησης ακολουθεί τους μαθητές σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσής του και αποτελεί το κυριότερο αν όχι το μοναδικό κριτήριο που θα χαρακτηρίσει την αριστεία ,την μετριότητα ή την ανεπάρκεια το μαθητή από το κοινωνικό του πλαίσιο και ειδικά την οικογένειά του. Η Τζάνη (1986) αναφέρει ότι ο τρόπος που λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα επικροτεί το μαθητή που είναι ικανός στην αποστήθιση και συμβαδίζει με τις επιταγές της αστικής κοινωνίας χωρίς να δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να καλλιεργήσουν τις δεξιότητες και τις κλίσεις τους και η οικογένεια αποτελεί τη βάση όλων των νευρώσεων για το άτομο θεωρώντας ότι η υψηλή επίδοση στο σχολείο θα οδηγήσει και σε κοινωνική άνοδο.

Γενικά το οικογενειακό περιβάλλον προσεγγίζει την επιτυχή σχολική επίδοση βάση των αξιών ,των στάσεων του και βάση των πεποιθήσεων και των προσδοκιών του. Ο τρόπος που η οικογένεια αντιμετωπίζει την υψηλή ή χαμηλή επίδοση δημιουργεί τα εσωτερικά κίνητρα για τον μαθητή .Συνήθως οι ανεκπλήρωτες επιθυμίες των γονιών μεταβιβάζονται στα παιδιά μεταφέροντας τους την πεποίθηση ότι πρέπει να έχουν υψηλές βαθμολογίες και επιφορτίζουν τους μαθητές με επιπρόσθετο άγχος για την απόδοσή τους. Η προκατάληψη που μεταφέρεται σαν παγιωμένη αντίληψη ,ότι η χαμηλή επίδοση οδηγεί σε χειρωνακτικά επαγγέλματα και χαμηλά ημερομίσθια ,ενώ αντίθετα η ψηλές επιδόσεις οδηγούν σε ψηλούς μισθούς και «καλές» δουλειές δεν λειτουργούν προς όφελος του μαθητή. Αντίθετα επηρεάζουν αρνητικά την επίδοση του μαθητή προκαλώντας αυξημένο άγχος και αρνητικά συναισθήματα (Τσουκαλάς ,1975).

Το σχολείο ,όμως ,είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την επίδοση των μαθητών .Το σχολείο σαν θεσμός ακολουθεί τα αναλυτικά προγράμματα του Υπουργείου και το γενικό σκοπό της παιδαγωγικής εκπαίδευσης των μαθητών ,όμως

κάθε σχολείο είναι ξεχωριστό από τη στιγμή που κάποιοι παράγοντες καθορίζουν την διαφορετικότητά του .Αυτοί οι παράγοντες είναι (Θεοδοσιάδου,2013) :

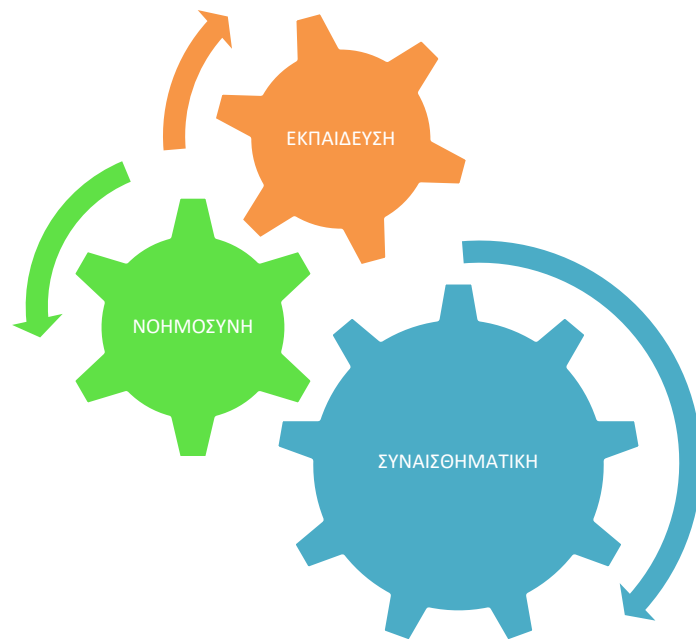
- Η υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου
Οι σχολικές εγκαταστάσεις, κτίριο ,αίθουσες ,βοηθητικοί χώροι, τεχνολογικός εξοπλισμός κ.α έχουν θετικό αντίκτυπο στην σχολική επίδοση ,αν αναλογιστεί κανείς ότι στατιστικά τα σχολεία με ανεπαρκή υποδομή έχουν και μαθητές με χαμηλές επιδόσεις (Κυρίδης ,1999)
- Το σχολικό κλίμα
Η κουλτούρα του σχολείου και το κλίμα που διαμορφώνεται ανάμεσα σε μαθητές
- Η απόσταση του σχολείου από τον τόπο κατοικίας του και
- Το εκπαιδευτικό προσωπικό.

Η σχολική επίδοση επηρεάζεται από τις παιδαγωγικές ικανότητες του εκπαιδευτικού, τις στάσεις του απέναντι στο σύστημα αξιολόγησης, την επιμόρφωσή του πάνω στο θέμα και γενικά στην κατάρτισή του. Ο βαθμός θετικής σχέσης που μπορεί να συνάψει ο εκπαιδευτικός με τους μαθητές επηρεάζει επίσης την επίδοση του μαθητή.

Έτσι μπορούμε να υποθέσουμε ότι ένας εκπαιδευτικός με υψηλή συναισθηματική νοημοσύνη είναι πιο πιθανό να μπορεί να συνάψει θετικές σχέσεις με τα παιδιά ,να τα προσεγγίσει περισσότερο και να παράγει καλύτερο εκπαιδευτικό έργο προς όφελος των μαθητών του. Η συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών επιδρά στην επίδοση των μαθητών στο σχολείο μέσω της ανάπτυξης της συναισθηματικής ικανότητας έκφρασης και αντίληψης που είναι καθοριστικός παράγοντας για την καλή σχολική επίδοση και συμβάλλει στην θετική αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Αντιθέτως, η χαμηλή συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών μπορεί να ευνοήσει την ανάδειξη προβλημάτων συμπεριφοράς των μαθητών ,καθώς οι μαθητές που έχουν ΣΠ θα έχουν δυσκολία στην επικοινωνία ,στην αλληλεπίδραση ,στην διαπραγμάτευση και στην αντιμετώπιση των στρεσογόνων καταστάσεων του σχολείου άρα και χαμηλότερη επίδοση στα μαθήματα (Μπαβέλα ,2020)

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΡΕΥΝΑ

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

4.1 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση είδαμε ότι η συναισθηματική νοημοσύνη είναι πολύ σημαντική σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Η ικανότητα του ανθρώπου να αντιλαμβάνεται ,να αξιολογεί τα συναισθήματά του και να τα εκφράζει ,καθώς και να αναγνωρίζει τα συναισθήματα των άλλων εύλογα είναι προαπαιτούμενο πλέον για μια επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία ειδικά σε επαγγέλματα που απαιτούν επικοινωνιακές δεξιότητες και συναλλαγή με συνανθρώπους.

Από τη λίστα των «απαιτητικών» επαγγελμάτων δεν θα μπορούσε να λείπει αυτό του εκπαιδευτικού .Ο εκπαιδευτικός έχει ένα ρόλο πολυδιάστατο .Δεν πρέπει απλά να διδάξει τη σχολική ύλη με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα. Πρέπει να μεταλαμπαδεύσει τη γνώση στους μαθητές ,να τους εμπνεύσει, να τους μεταφέρει αξίες ,να επικοινωνήσει μαζί τους ,να είναι σύμμαχος και καθοδηγητής στη ζωή τους. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία αυτούς τους στόχους μπορεί να τους επιτύχει με μεγαλύτερη ευκολία ένας άνθρωπος συναισθηματικά νοήμων. Άρα και ένας εκπαιδευτικός με συναισθηματική νοημοσύνη θα μπορεί να χρησιμοποιεί τα συναισθήματά του προς όφελος του κάθε μαθητή ξεχωριστά ,αλλά και του σχολικού συνόλου ,εφαρμόζοντας τεχνικές με τους μαθητές και τους γονείς ,αλλά και τους συναδέλφους του που βελτιώνουν την επικοινωνία μεταξύ τους, την κινητοποίησή τους και την αίσθηση του ανήκειν .

Η μελέτη της συναισθηματικής νοημοσύνης μετρά λίγες δεκαετίες και ειδικά η μελέτη της συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών ακόμη είναι αρκετά περιορισμένη. Στην παρούσα έρευνα θα εστιάσουμε στα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα :

Πρώτον : Ποια είναι η συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών ;

Δεύτερον : Ποια είναι η στάση των εκπαιδευτικών στη διαχείριση της σχολικής τους τάξης ;

Τρίτον : Ποιά είναι η επίδοση των μαθητών τους ;

Τέταρτον : Ποιες είναι οι στάσεις τους και οι απόψεις τους για τη συναισθηματική νοημοσύνη ;Έχουν γνώση σχετικών τεχνικών και αν ναι , ενδιαφέρονται να τις χρησιμοποιήσουν ;

Απαντώντας στα παραπάνω ερωτήματα σκοπεύουμε να μελετήσουμε σε ποιο βαθμό η συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών επηρεάζει τη σχολική επίδοση των μαθητών τους και την κοινωνική τους προσαρμογή μέσα από τη διαχείριση της ομάδας – τάξης.

4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η μεθοδολογία καθορίζεται από τρεις άξονες

- Τον σκοπό της έρευνας
- Τα ερευνητικά ερωτήματα και
- Μια σειρά από οργανωμένες ενέργειες για να απαντηθούν τα παραπάνω και να ερμηνευτούν (Καραγεώργος ,2002)

Η μεθοδολογία που περιλαμβάνει η παρούσα ανάλυση είναι αυτή του ερωτηματολογίου σαν ερευνητικό εργαλείο. Σκοπός της ανάλυσης είναι η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ συναισθηματικής νοημοσύνης και διαχείρισης της σχολικής τάξης και της επίδοσης των μαθητών. Για την επίτευξη του σκοπού της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική μέθοδος και συγκεκριμένα ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου. Αυτό έγινε για να είναι τα δεδομένα που θα συλλεχθούν ομοιόμορφα και συγκρίσιμα .Απευθυνθήκαμε σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή του Δήμου Ιεράπετρας και μέσω των διευθυντών έγινε η προώθηση του ερωτηματολογίου στους εκπαιδευτικούς του κάθε σχολείου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου . Η διανομή του ερωτηματολογίου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εξασφάλιζε την ανωνυμία των εκπαιδευτικών και την τήρηση των κανόνων κατά του κορονοϊού.

4.3 ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Η μορφή του ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε σε πρώτη φάση ήταν αυτή του Παραρτήματος Α και είχε ως εξής :

Αρχικά μας δίνει πληροφορίες για το σκοπό της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου ,διαβεβαιώνει την διατήρηση της ανωνυμίας και τη χρήση των αποτελεσμάτων για ερευνητικούς σκοπούς και ενημερώνει για τη διαθεσιμότητα της ερευνήτριας.

Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων ,όπως το φύλο ,την ηλικία ,τα χρόνια προϋπηρεσίας ,αλλά και στοιχεία όπως τη σχέση εργασίας, τον τύπο του σχολείου και τη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει το ερωτηματολόγιο της Συναισθηματικής Νοημοσύνης ως Γνώρισμα των Petrides και των συνεργατών του – TEIQue .Η έκδοση αυτή του ερωτηματολογίου (long form) περιλαμβάνει 153 θέσεις στις οποίες οι εκπαιδευτικοί καλούνται να τοποθετηθούν σε κλίμακα Likert από 1-7(1=διαφωνώ απόλυτα έως 7=συμφωνώ απόλυτα) παρέχοντας αποτελέσματα για τις 15 υποκλίμακες της συναισθηματικής νοημοσύνης όπως είχαν παρουσιαστεί στον Πίνακα 1 ,για τους τέσσερις παράγοντες της ΣΝ και συνολικά για τη ΣΝ σαν γνώρισμα. Το Trait Emotional Intelligence Questionnaire (TEIQue) των Petrides K.V & Furnham.A (2003) έχει μεταφραστεί σε 15 γλώσσες μεταξύ των οποίων και τα ελληνικά και διατίθεται δωρεάν αποκλειστικά για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς από το Ψυχομετρικό Εργαστήρι του Λονδίνου (<http://www.psychometriclab.com>).

Το συγκεκριμένο μέρος του ερωτηματολογίου αντικαταστάθηκε όταν μετά το πέρας δύο εβδομάδων και μετά από προσωπικές επαφές της ερευνήτριας με εκπαιδευτικούς ,όπου ενημερώθηκε ότι υπήρχε αρνητική πρόθεση για συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους συναδέλφους τους λόγω μεγέθους. Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς τα τελευταία δύο χρόνια με την τηλε-εκπαίδευση το ερευνητικό ενδιαφέρον είναι πολύ αυξημένο και πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται καν να δουν τα πολυάριθμα ερωτηματολόγια που στέλνονται στο ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο γι αυτό το ερωτηματολόγιο τυπώθηκε και μοιράστηκε και σε έντυπη μορφή .Κρίνοντας λοιπόν και το μέγεθος του ερωτηματολογίου ως ανασταλτικό παράγοντα συμπλήρωσής του αντικαταστάθηκε από τη σύντομη μορφή TeiQue Short Form που περιλαμβάνει 30 ερωτήσεις και μετρά τέσσερις παράγοντες και δεκαπέντε υποκλίμακες :

Α .την ευημερία (well being) που περιλαμβάνει

1. Την αισιοδοξία (optimism)
2. Την ευτυχία (happiness)

3. Την αυτοεκτίμηση (self-esteem)

Β. τον Αυτοέλεγχο (self control factor) που περιλαμβάνει

1. την διαχείριση συναισθήματος (emotion regulation)
2. τον αυθορμητισμό (impulse control)
3. Τη διαχείριση στρες (stress management)

Γ. Τη Συναισθηματικότητα (emotionality factor)

1. τη διαχείριση του συναισθήματος (emotion management)
2. τη συναισθηματική έκφραση (emotion expression)
3. τη συναισθηματική αντίληψη (emotion perception)
4. την ενσυναίσθηση (empathy)

Δ. Την κοινωνικότητα (sociability factor)

1. τις σχέσεις (relationships)
2. την κοινωνική αντίληψη (social awareness)
3. την διεκδικητικότητα (assertiveness)

Δ. Ανεξάρτητα χαρακτηριστικά (independent facets)

1. ικανότητα προσαρμογής
2. την αυτοπαρακίνηση (selfmotivation)

Οι παραπάνω κλίμακες αξιολογούνται βάσει των 30 ερωτήσεων-θέσεων του ερωτηματολογίου με βάση το κλειδί βαθμολόγησης τους ως εξής

ΕΥΗΜΕΡΙΑ	ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΣ	ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
5, 9, 12, 20, 24, 27	4, 7, 15, 19, 22, 30	1, 2, 8, 13, 16, 17, 23, 28	6, 10, 11, 21, 25, 26	*Ικανότητα προσαρμογής 14, 16 *Αυτοκινητοποίηση 18, 29

Σύμφωνα με το κλειδί βαθμολόγησης οι ερωτήσεις 16,2,18,4,5,7,22,8,10,25,26,12,13,28,14 πρέπει να αντιστραφούν (Petrides &co ,2006).

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο σύμφωνα με τη βιβλιογραφία είναι αξιόπιστο και έγκυρο εργαλείο έρευνας με υψηλή εσωτερική συνοχή και συνιστάται για χρήση σε ελληνικό πληθυσμό (Stamatopoulou,2016) .

Δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's Alpha για ερωτηματολόγιο συναισθηματικής νοημοσύνης Reliability Statistics Cronbach's Alpha 0.871 N of Items 30

Η τρίτη ενότητα αποτελείται από το εργαλείο Teacher Sense of Efficacy Scale των Tschannen-Moran and Woolfolk Hoy (2001) για την μέτρηση της αυτοαποτελεσματικότητας της σχολικής τάξης .Από το συγκεκριμένο εργαλείο επιλέχτηκαν οι 8 ερωτήσεις κλειστού τύπου που αφορούν την υποκλίμακα classroom management –διαχείριση σχολικής τάξης με βαθμολόγηση από καθόλου έως πολύ σε πέντε διαβαθμίσεις.

Ο συντελεστής εσωτερικής συνέπειας Cronbach's alpha για το σύνολο των οκτώ ερωτήσεων είναι $\alpha=0.92$

Η τέταρτη ενότητα ζητάει από τον κάθε εκπαιδευτικό να δώσει τον μεγαλύτερο και το μικρότερο βαθμό με τον οποίο βαθμολόγησε τους μαθητές του και τον μέσο όρο αυτών.

Η πέμπτη και τελευταία ενότητα αποτελείται από ενδεικτικές ερωτήσεις που θα καταδείξουν τη γνώση ,την εμπειρία και τη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στο επιστημονικό πεδίο που συμπεριλαμβάνει τη συναισθηματική αγωγή.

Η παρούσα ανάλυση ερωτηματολογίου πραγματοποιείται με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS της IBM, με σκοπό την άντληση αποτελεσμάτων από δείγμα 90 συμμετεχόντων. Τα αποτελέσματα παρατίθενται ανά ερώτηση βάσει της σειράς που εμφανίζονται στο ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε, ενώ συνοδεύονται από αντίστοιχα γραφήματα για την καλύτερη οπτικοποίησή τους.

Όσον αφορά τις αναλύσεις που πραγματοποιούνται, οι απαντήσεις των συμμετεχόντων εξετάζονται μεμονωμένα σε περιγραφικό επίπεδο με βάση τους πίνακες και τα ραβδογραφήματα που τις συνοδεύουν, ενώ πραγματοποιούνται συσχετίσεις και παλινδρομήσεις για την αξιολόγηση της σχέσης μεταξύ των μεταβλητών.

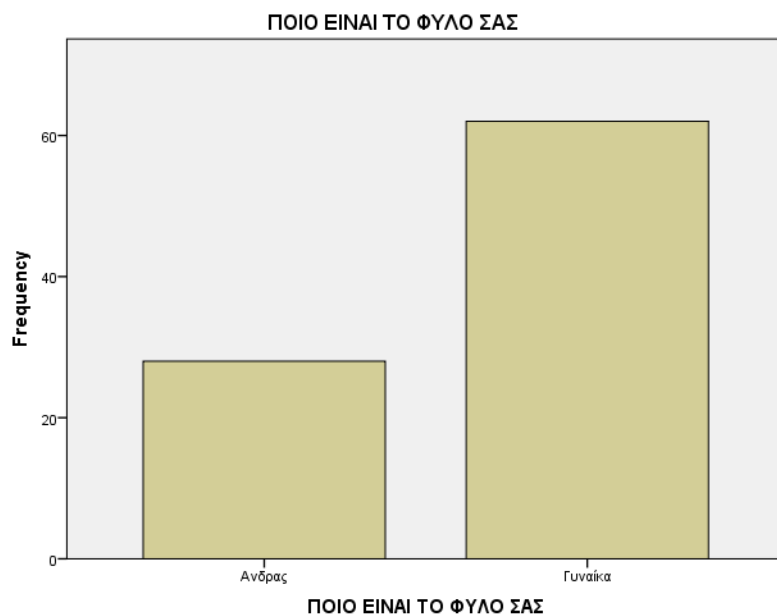
4.4 Αποτελέσματα

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή των φύλων στο εξεταζόμενο δείγμα.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΑΣ				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent

	Ανδρας	28	31,1	31,1	31,1
Valid	Γυναίκα	62	68,9	68,9	100,0
	Total	90	100,0	100,0	

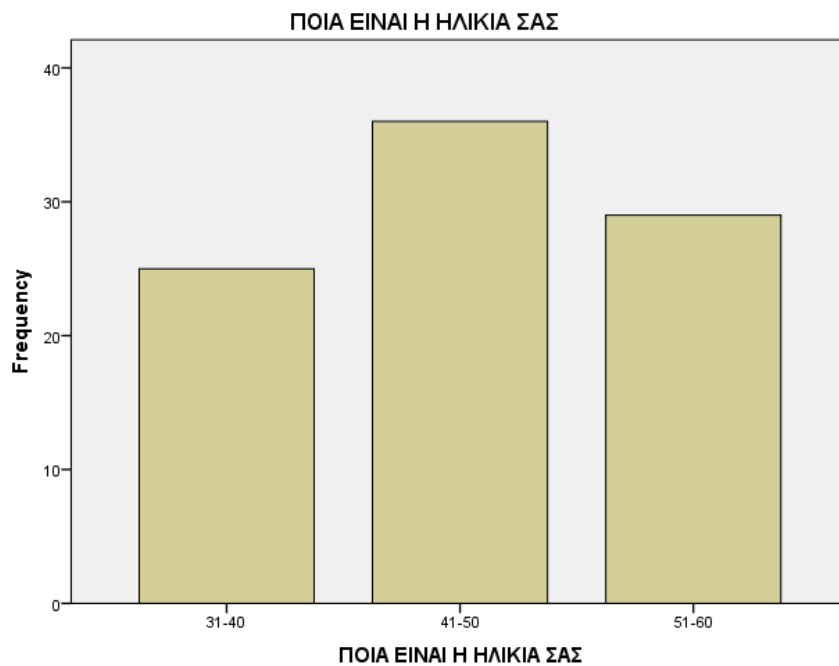
Το 31,1% του δείγματος είναι άνδρες και το υπόλοιπο 68,9% είναι γυναίκες. Το γεγονός ότι το συντριπτικό ποσοστό που απάντησε το ερωτηματολόγιο είναι γυναίκες μπορεί να οφείλεται στη μεγαλύτερη προθυμία του γυναικείου φύλου να απαντήσει το ερωτηματολόγιο.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή της ηλικίας στο εξεταζόμενο δείγμα.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΣΑΣ

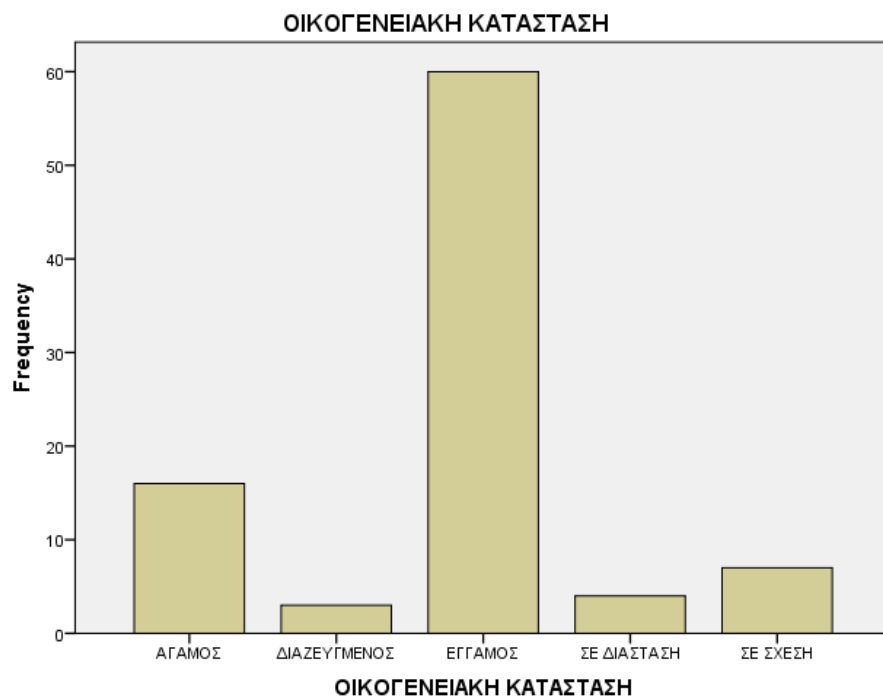
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid 31-40	25	27,8	27,8	27,8
41-50	36	40,0	40,0	67,8
51-60	29	32,2	32,2	100,0
Total	90	100,0	100,0	

Όπως παρατηρούμε, η μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα του δείγματος είναι 41-50 ετών σε ποσοστό 40%. Ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 51-60 και έπεται η ομάδα 31-40 με ποσοστό 29% και 25% αντίστοιχα.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή της οικογενειακής κατάστασης στο εξεταζόμενο δείγμα.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	ΑΓΑΜΟΣ	16	17,8	17,8
	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ	3	3,3	21,1
	ΕΓΓΑΜΟΣ	60	66,7	87,8
	ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	4	4,4	92,2
	ΣΕ ΣΧΕΣΗ	7	7,8	100,0
	Total	90	100,0	100,0

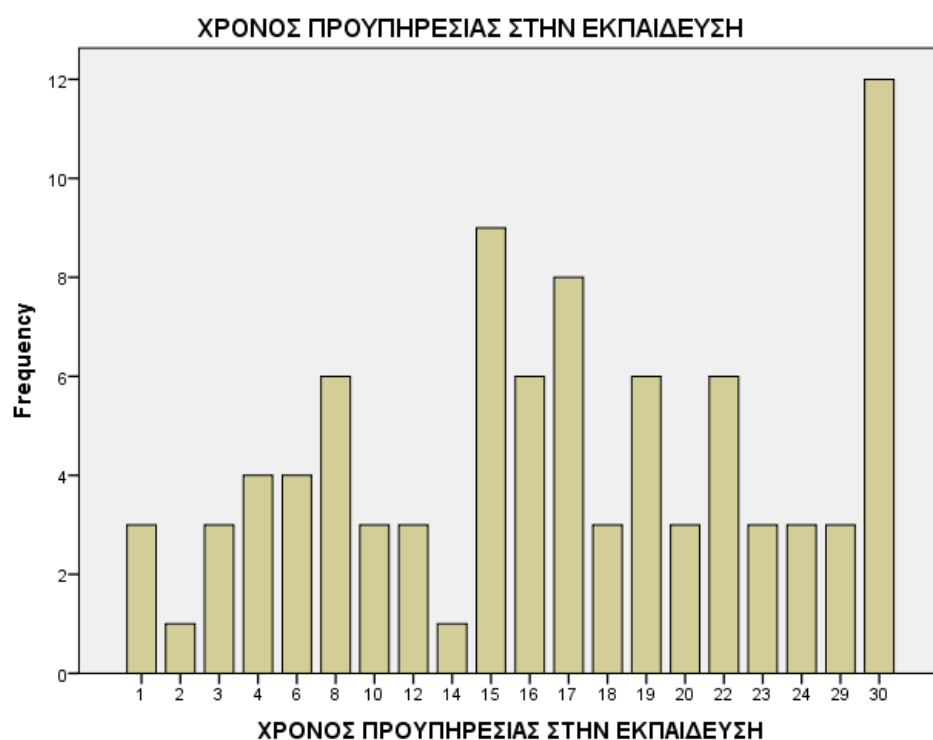

Όπως παρατηρούμε, η μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα του δείγματος είναι οι έγγαμοι σε ποσοστό 66,7%, ακολουθούμενοι από τους άγαμους συμμετέχοντες σε ποσοστό 17,8%.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή του χρόνου προϋπηρεσίας στην εκπαίδευση στο εξεταζόμενο δείγμα.

ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
1	3	3,3	3,3	3,3
2	1	1,1	1,1	4,4
3	3	3,3	3,3	7,8
4	4	4,4	4,4	12,2
6	4	4,4	4,4	16,7
8	6	6,7	6,7	23,3
Valid 10	3	3,3	3,3	26,7
12	3	3,3	3,3	30,0
14	1	1,1	1,1	31,1
15	9	10,0	10,0	41,1
16	6	6,7	6,7	47,8
17	8	8,9	8,9	56,7
18	3	3,3	3,3	60,0

19	6	6,7	6,7	66,7
20	3	3,3	3,3	70,0
22	6	6,7	6,7	76,7
23	3	3,3	3,3	80,0
24	3	3,3	3,3	83,3
29	3	3,3	3,3	86,7
30	12	13,3	13,3	100,0
Total	90	100,0	100,0	

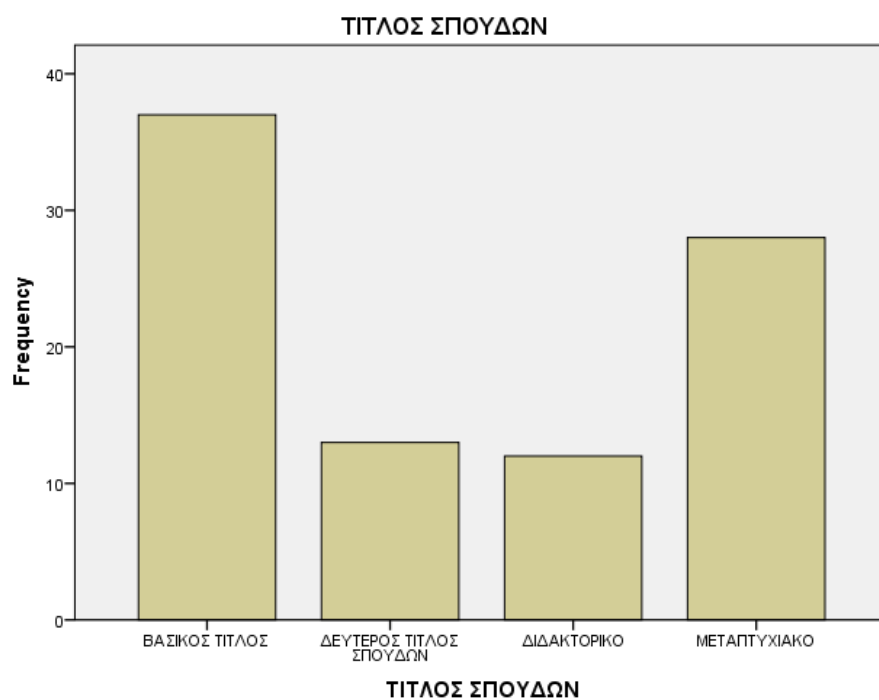

Υπάρχει μεγάλη διασπορά στο εξεταζόμενο δείγμα αναφορικά με τα χρόνια προυπηρεσίας, ενώ η απάντηση με τη μεγαλύτερη συχνότητα είναι τα 30 χρόνια σε ποσοστό 13,3%.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή του τίτλου σπουδών στο εξεταζόμενο δείγμα.

ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid ΒΑΣΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	37	41,1	41,1	41,1

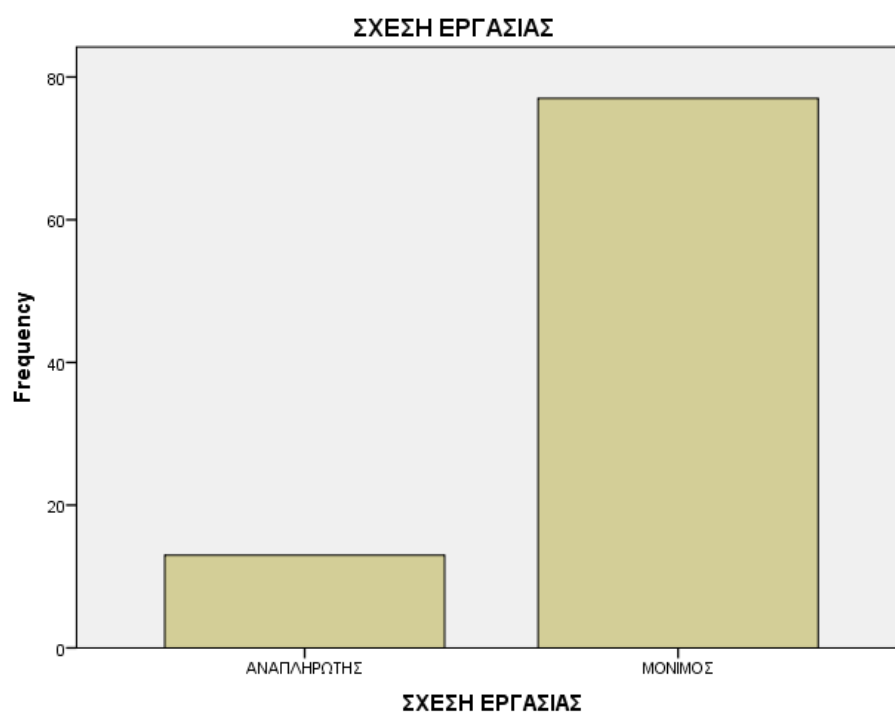
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	13	14,4	14,4	55,6
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	12	13,3	13,3	68,9
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	28	31,1	31,1	100,0
Total	90	100,0	100,0	

Όπως παρατηρούμε, το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος κατέχουν βασικό τίτλο σπουδών σε ποσοστό 41,1%, ακολουθούμενοι από τους κατέχοντες μεταπτυχιακό τίτλο σε ποσοστό 31,1%.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή της σχέσης εργασίας στο εξεταζόμενο δείγμα.

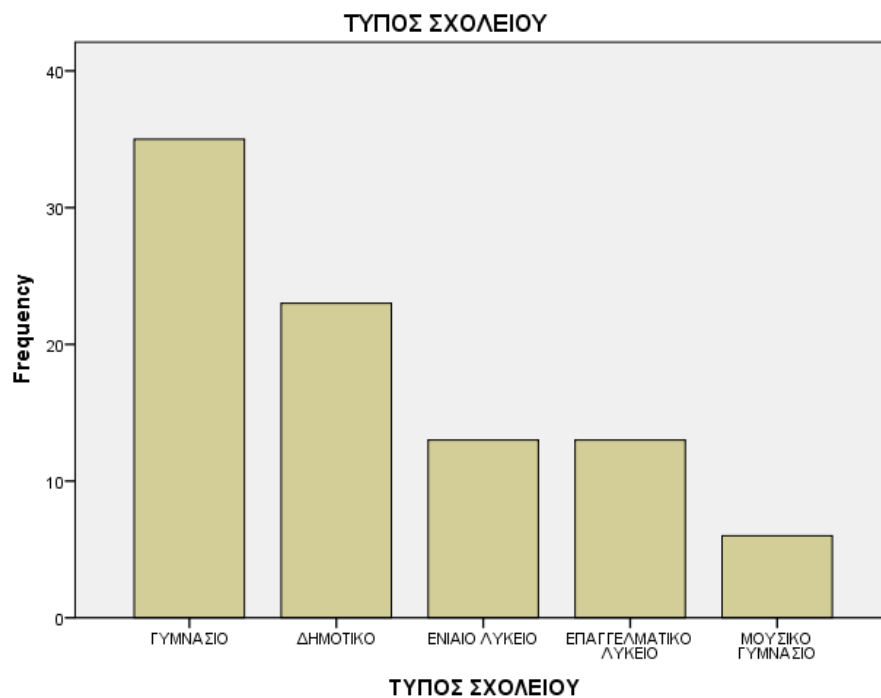
ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ	13	14,4	14,4	14,4
Valid ΜΟΝΙΜΟΣ	77	85,6	85,6	100,0
Total	90	100,0	100,0	

Όπως φαίνεται, το 85,6% του δείγματος έχει μόνιμη θέση εργασίας, ενώ το 14,4% έχει θέση αναπληρωτή.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κατανομή του τύπου σχολείου στο οποίο εργάζεται το εξεταζόμενο δείγμα.

ΤΥΠΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
Valid	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	35	38,9	38,9
	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	23	25,6	64,4
	ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ	13	14,4	78,9
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ	13	14,4	93,3
	ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ	6	6,7	100,0
	Total	90	100,0	100,0

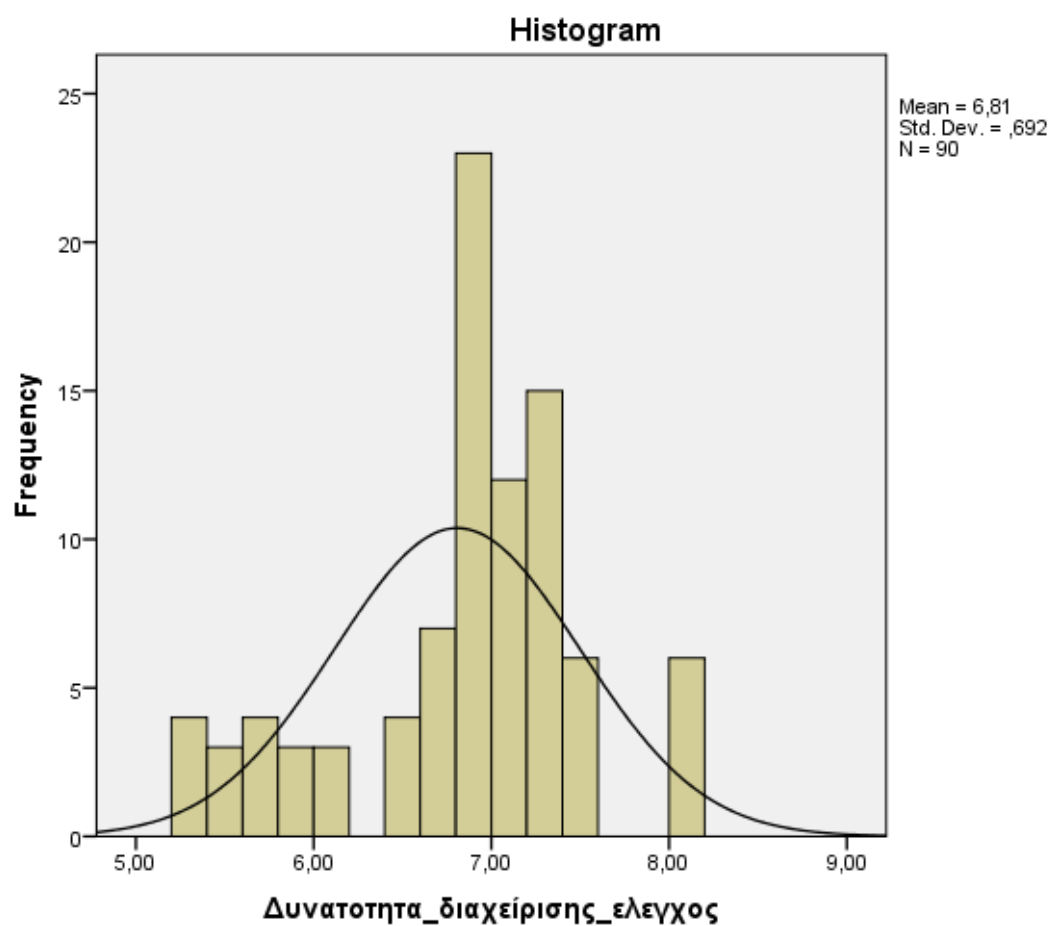

Το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος (38,9%) εργάζεται σε γυμνάσιο, ακολουθούμενο από το 25,6% το οποίο εργάζεται σε Δημοτικό σχολείο. Αυτό οφείλεται πιθανόν στην άσκηση προσωπικής πίεσης από την ερευνήτρια σε γνωστούς της εκπαιδευτικούς με σκοπό την παρακίνηση συναδέλφων τους να ανταποκριθούν στην έρευνα και στην παράλληλη χορήγηση ερωτηματολογίου σε έντυπη μορφή σε κάποια από αυτά τα σχολεία σε μια προσπάθεια συγκέντρωσης περισσότερων ερωτηματολογίων.

Η μεταβλητή που ακολουθεί αποτελεί προϊόν μέσου όρου των ερωτήσεων που σχετίζονται με τη δυνατότητα διαχείρισης της σχολικής τάξης.

Δυνατότητα_διαχείρισης_ελεγχος				
	Frequency	Percent	ValidPercent	CumulativePercent
5,20	3	3,3	3,3	3,3
5,30	1	1,1	1,1	4,4
5,50	3	3,3	3,3	7,8
Valid 5,60	4	4,4	4,4	12,2
5,90	3	3,3	3,3	15,6
6,00	3	3,3	3,3	18,9
6,40	4	4,4	4,4	23,3

6,70	7	7,8	7,8	31,1
6,80	4	4,4	4,4	35,6
6,89	4	4,4	4,4	40,0
6,90	15	16,7	16,7	56,7
7,00	9	10,0	10,0	66,7
7,10	3	3,3	3,3	70,0
7,20	9	10,0	10,0	80,0
7,30	3	3,3	3,3	83,3
7,33	3	3,3	3,3	86,7
7,40	3	3,3	3,3	90,0
7,56	3	3,3	3,3	93,3
8,10	6	6,7	6,7	100,0
Total	90	100,0	100,0	

Όπως παρατηρούμε, ο μέσος όρος των απαντήσεων είναι 6,81, γεγονός που υποδεικνύει ότι η αντίληψη των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διαχείρισή της τάξης τους είναι μέτρια.

Συσχετίσεις

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη συσχέτιση (PearsonCorrelation) μεταξύ των μεταβλητών χρόνος υπηρεσίας στην εκπαίδευση και συναισθηματική νοημοσύνη.

Correlations			
		ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑ Σ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	Συναισθηματική Νοημοσύνη
ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	PearsonCorrelation	1	-,259*
	Sig. (2-tailed)		,014
	N	90	90
Συναισθηματική Νοημοσύνη	PearsonCorrelation	-,259*	1
	Sig. (2-tailed)	,014	
	N	90	90

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Όπως παρατηρούμε, υπάρχει ασθενής αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών (-0,26) η οποία κρίνεται στατιστικά σημαντική (sig. 0.014), και υποδεικνύει ότι λιγότερα χρόνια απασχόλησης στην εκπαίδευση σχετίζονται με μεγαλύτερο σκορ συναισθηματικής νοημοσύνης.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη συσχέτιση (PearsonCorrelation) μεταξύ των μεταβλητών συναισθηματική νοημοσύνη, τίτλος σπουδών και τύπος σχολείου.

Correlations

		Συναισθηματική Νοημοσύνη	ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΤΥΠΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
Συναισθηματική Νοημοσύνη	PearsonCorrelation	1 ^{**} *	-,137 ^{**} *	-,242 ^{**} *
	Sig. (2-tailed)	,019	,200	,022
	N	90	90	90
ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	PearsonCorrelation	-,137 ^{**} *	1 ^{**}	,004
	Sig. (2-tailed)	,200	,000	,967
	N	90	90	90
ΤΥΠΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	PearsonCorrelation	-,242 ^{**} *	,004	1
	Sig. (2-tailed)	,022	,967	
	N	90	90	90

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Όπως παρατηρούμε, υπάρχει ασθενής αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών τύπος σχολείου και συναισθηματική νοημοσύνη (-0,24) η οποία κρίνεται στατιστικά σημαντική (sig. 0.022).

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη συσχέτιση (PearsonCorrelation) μεταξύ των μεταβλητών συναισθηματική νοημοσύνη και σχέση εργασίας.

Correlations			
		Συναισθηματική Νοημοσύνη	ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Συναισθηματική Νοημοσύνη	PearsonCorrelation	1 ^{**} *	-,137 ^{**} *
	Sig. (2-tailed)	,019	,200
	N	90	90
ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	PearsonCorrelation	-,137 ^{**} *	1
	Sig. (2-tailed)	,200	
	N	90	90

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Όπως παρατηρούμε, η ασθενής αρνητική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών σχέση εργασίας και συναισθηματική νοημοσύνη (-0,14) είναι μη στατιστικά σημαντική (sig. 0.2).

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη συσχέτιση (PearsonCorrelation) μεταξύ των μεταβλητών συναισθηματική νοημοσύνη και δυνατότητα διαχείρισης.

Correlations			
		Συναισθηματική Νοημοσύνη	Δυνατότητα_διαχείρισης_ελεγχος
Συναισθηματική Νοημοσύνη	PearsonCorrelation	1	-,087
	Sig. (2-tailed)		,417
	N	90	90
Δυνατότητα_διαχείρισης_ελεγχος	PearsonCorrelation	-,087	1
	Sig. (2-tailed)	,417	
	N	90	90

Όπως παρατηρούμε, η συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών σχέση εργασίας και συναισθηματική νοημοσύνη (-0,087) είναι μη στατιστικά σημαντική (sig. 0.42).

Παλινδρομήσεις

Οι πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης με εξαρτημένη τη μεταβλητή Συναισθηματική Νοημοσύνη και ανεξάρτητη τη μεταβλητή Δυνατότητα_διαχείρισης_ελεγχος.

ModelSummary ^b				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,087 ^a	,008	-,004	,3426

a. Predictors: (Constant), Δυνατότητα_διαχείρισης_ελεγχος

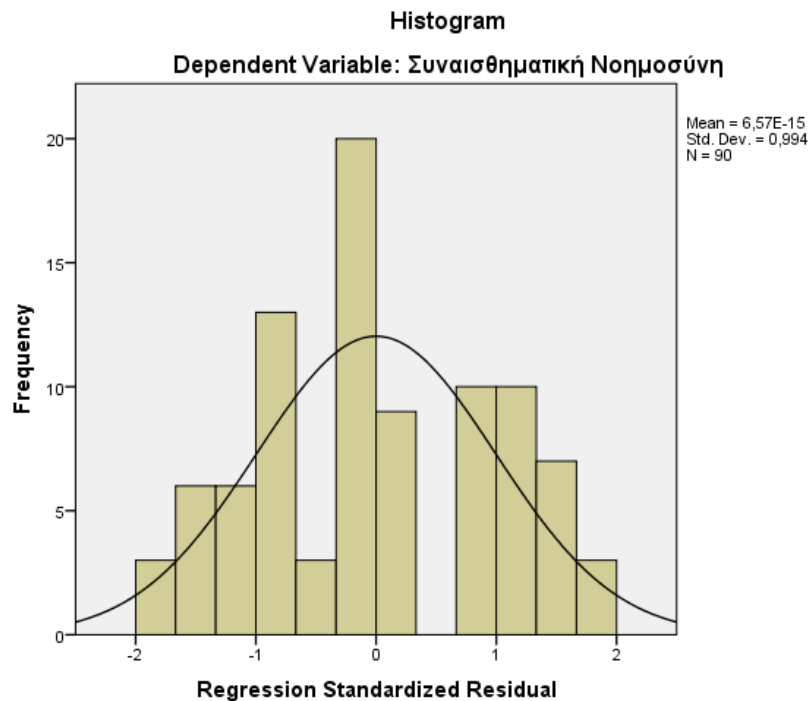
b. DependentVariable: Συναισθηματική Νοημοσύνη

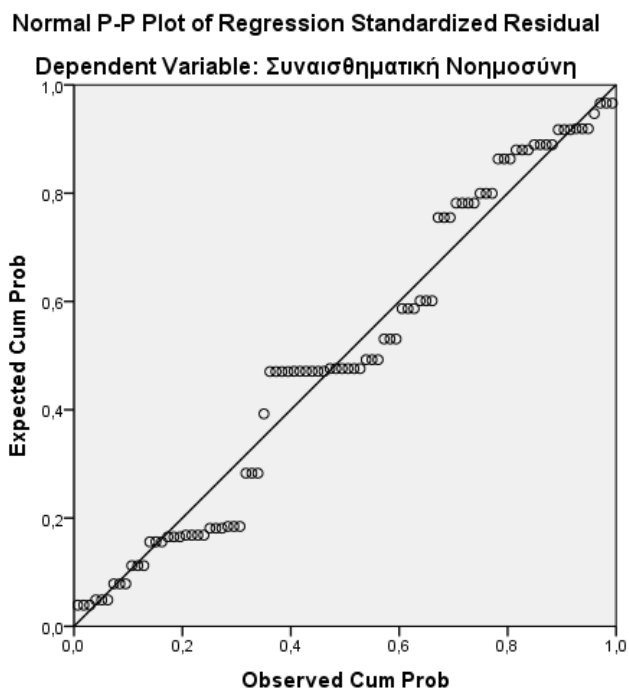
Coefficients ^a					
Model	UnstandardizedCoefficients		StandardizedCoefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1 (Constant)	4,220	,359		11,752	,000

Δυνατότητα_διαχείρισης_ελε γχος	-,043	,052	-,087	-,816	,417
------------------------------------	-------	------	-------	-------	------

a. DependentVariable: Συναισθηματική Νοημοσύνη

Όπως παρατηρούμε, το μοντέλο παρουσιάζει χαμηλή δυνατότητα πρόβλεψης της εξαρτημένης μεταβλητής, καθώς η ανεξάρτητη μεταβλητή εξηγεί τη διακύμανση της εξαρτημένης κατά 0,8%, ενώ το αποτέλεσμα είναι μη στατιστικά σημαντικό (sig 0.417)

Οι πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της παλινδρόμησης με εξαρτημένη τη μεταβλητή Συναισθηματική Νοημοσύνη και ανεξάρτητες μεταβλητές το φύλο, την οικογενειακή κατάσταση, τον τίτλο σπουδών και την ηλικία του δείγματος.

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,556 ^a	,310	,268	,2925

a. Predictors: (Constant), ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΑΣ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΣΑΣ

b. Dependent Variable: Συναισθηματική Νοημοσύνη

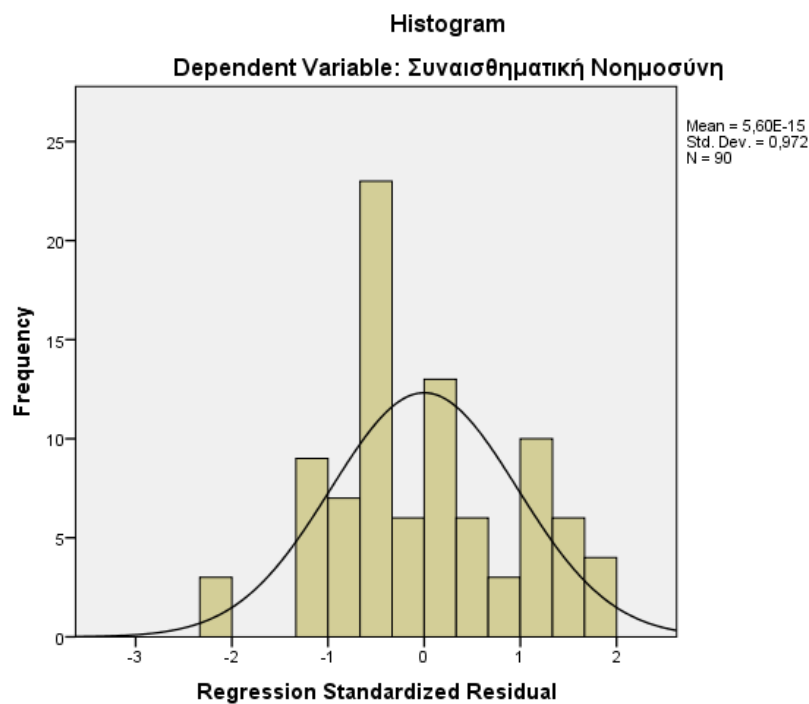
Coefficients^a

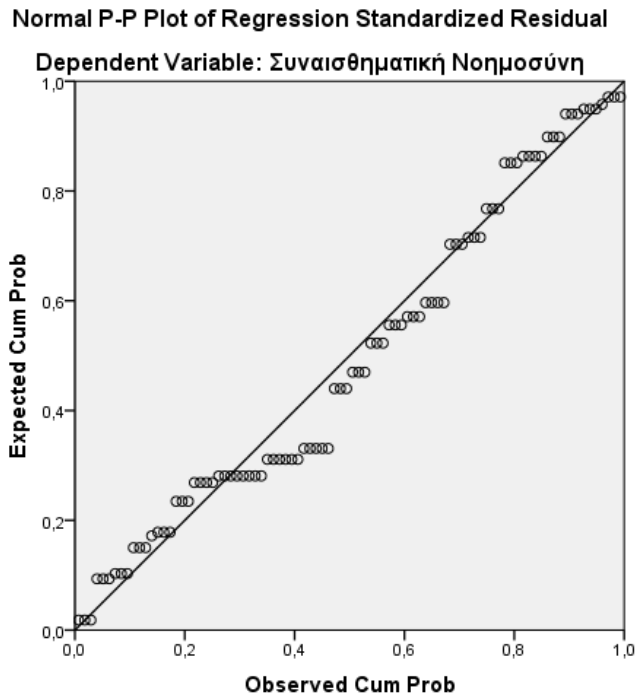
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		

1	(Constant)	4,198	,316		13,294	,000
	ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΥΛΟ ΣΑΣ	-,275	,074	-,374	-3,692	,000
	ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΣΑΣ	-,075	,052	-,169	-1,446	,152
	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ					
	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	,061	,032	,185	1,895	,062
	ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	-,011	,110	-,012	-,102	,919

a. DependentVariable: Συναισθηματική Νοημοσύνη

Όπως παρατηρούμε, το μοντέλο παρουσιάζει ασθενή δυνατότητα πρόβλεψης της εξαρτημένης μεταβλητής, καθώς οι ανεξάρτητες μεταβλητές εξηγούν τη διακύμανση της εξαρτημένης κατά 31%, ενώ το αποτέλεσμα είναι στατιστικά σημαντικό για τις μεταβλητές φύλο και οικογενειακή κατάσταση.

Στη συνέχεια, θα αναφερθούμε στους επιμέρους παράγοντες που απαρτίζουν τη συναισθηματική νοημοσύνη, οι οποίοι είναι η ευημερία (wellbeing), ο αυτοέλεγχος (self-control), η συναισθηματικότητα (emotionality) και η κοινωνικότητα (sociality) και στους πίνακες παρουσιάζονται οι μέσοι όροι που προκύπτουν από τις απαντήσεις που αντιστοιχούν σε κάθε παράγοντα.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ –ΕΥΗΜΕΡΙΑ –WELL BEING

Ερωτήσεις που μετρούν την ευημερία (well being)	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ
5. Γενικά βρίσκω τη ζωή διασκεδαστική	5
9. Πιστεύω πως έχω πολλά χαρίσματα	4.75
12. Γενικά είμαι αισιόδοξος άνθρωπος	4.7
20. Σε γενικές γραμμές είμαι ευχαριστημένος από τη ζωή μου	5.15

24. Αισθάνομαι καλά με τον εαυτό μου	4.81
27. Πιστεύω γενικά τα πράγματα θα εξελιχθούν καλά στη ζωή μου	5.34
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΕΥΗΜΕΡΙΑ	4.958

Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Χρήσης του Ερωτηματολογίου της Συναισθηματικής Νοημοσύνης από τον Πετρίδη (Petrides K.V 2009) το ψηλό σκορ σε αυτόν το παράγοντα προδίδει ανθρώπους με θετική διάθεση και αίσθηση ευτυχίας και πληρότητας που πηγάζει από τα κεκτημένα του παρελθόντος αλλά και τις μελλοντικές προσδοκίες. Ο μέσος όρος που σημειώθηκε από τους εκπαιδευτικούς τείνει να είναι υψηλός άρα ο παράγοντας ευημερία σχετίζεται εδώ θετικά με άτομα εξωστρεφή ,με αυτοεκτίμηση, θετική διάθεση και επαγγελματική ικανοποίηση .

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ –ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΣ-SELF CONTROL

Ερωτήσεις που μετρούν τον αυτοέλεγχο (self-control)	
4. Συνήθως μου είναι εύκολο να ελέγξω τα συναισθήματά μου	3.23
7. Έχω την τάση να μην αλλάζω γνώμη συχνά	3.62
15. Γενικά είμαι ικανός να αντιμετωπίζω το άγχος	4.7
19. Συνήθως μπορώ να βρω τρόπους να ελέγξω τα συναισθήματά μου όταν το θέλω	4.73
22. Συχνά ανακατεύομαι σε καταστάσεις που δεν μετανιώνω μετά	3.05
30. Οι άλλοι με θαυμάζουν γιατί είμαι «άνετος»	3.79
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΓΙΑ ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟ	3.85

Το σκορ που σημειώθηκε στον παράγοντα αυτοέλεγχος ,3.85 , είναι μέτριο προς υψηλό ,αλλά στο δείγμα μας είχε το μικρότερο μέσο όρο .Οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν υψηλές τιμές στον παράγοντα αυτό μπορούν να διατηρούν τον έλεγχο των παρορμητικών συμπεριφορών και του άγχους και να ισορροπούν τις εξωτερικές πιέσεις με τις εσωτερικές πιέσεις όπως το άγχος.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ- ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ- EMOTIONALITY

Ερωτήσεις που μετρούν την συναισθηματικότητα (emotionality)	
1. Δε δυσκολεύομαι καθόλου να εκφράσω τα συναισθήματά μου με λόγια	4.38
2. Συχνά δεν δυσκολεύομαι να δω τα πράγματα από την οπτική γωνία των άλλων	4.82
8. Γενικά δε δυσκολεύομαι να κατανοήσω τι ακριβώς νιώθω	4.38
13. Οι κοντινοί μου άνθρωποι θεωρούν ότι τους φέρομαι καλά	5.27
16. Συχνά δεν δυσκολεύομαι να δείχνω στοργή στους κοντινούς μου ανθρώπους	5.27
17. Συνήθως μπορώ να μπω στη «θέση του άλλου» και να καταλάβω τα συναισθήματά του	4.82
23. Συχνά σταματώ αυτό που κάνω και συγκεντρώνομαι σε αυτό που νιώθω	3.81
28. Δε δυσκολεύομαι να δεθώ πολύ ακόμα και με όσους βρίσκονται πολύ κοντά μου	4.74
Συνολικός μέσος όρος	4.686

Ο παράγοντας συναισθηματικότητα κυμαίνεται επίσης σε ψηλά επίπεδα με το δεύτερο μεγαλύτερο μέσο όρο στο δείγμα μας. Αυτό δείχνει ότι οι εκπαιδευτικοί που απάντησαν έχουν ένα ευρύ φάσμα συναισθημάτων σχετιζόμενο με δεξιότητες. Έχουν δηλαδή την ικανότητα να αντιλαμβάνονται και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους προς όφελος των σχέσεών τους με τους άλλους.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ- SOCIABILITY

Ερωτήσεις που μετρούν την κοινωνικότητα (sociability)	
6. Μπορώ να χειριστώ αποτελεσματικά τους άλλους ανθρώπους	4.06
10. Δε δυσκολεύομαι να υπερασπισθώ τα δικαιώματά μου	4.65
11. Συνήθως μπορώ να επηρεάσω τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων	4.26
21. Θα περιέγραφα τον εαυτό μου καλό διαπραγματευτή	4.23
25. έχω την τάση να μην υποχωρώ όταν έχω δίκιο	3.83
26. Πιστεύω πως έχω επιρροή στα	3.26

συναισθήματα των άλλων	
Συνολικός μέσος όρος	4.048

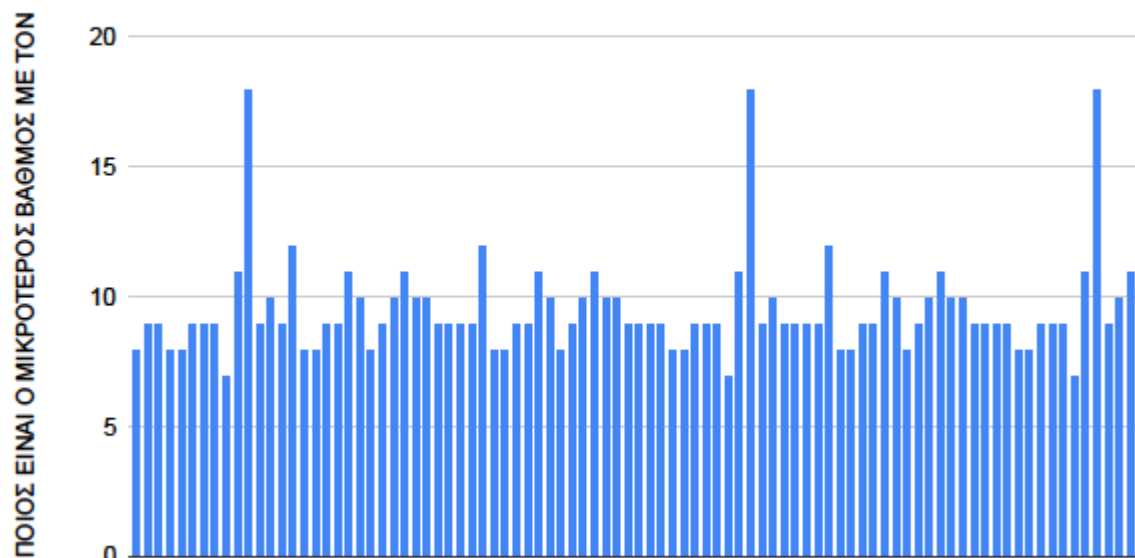
Ο συναισθηματικός παράγοντας κοινωνικότητα αναφέρεται στην κοινωνική επιρροή και στις κοινωνικές σχέσεις. Ο υψηλός μέσος όρος που συγκέντρωσαν οι ερωτώμενοι αποκαλύπτει καλούς ακροατές με αυτοπεποίθηση και επικοινωνιακές δεξιότητες χωρίς να περιορίζονται από κοινωνικά στεγανά.

Συνολικά η συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών είναι 4.38 με ελάχιστη τιμή το 3.31 και μέγιστη το 4.54.

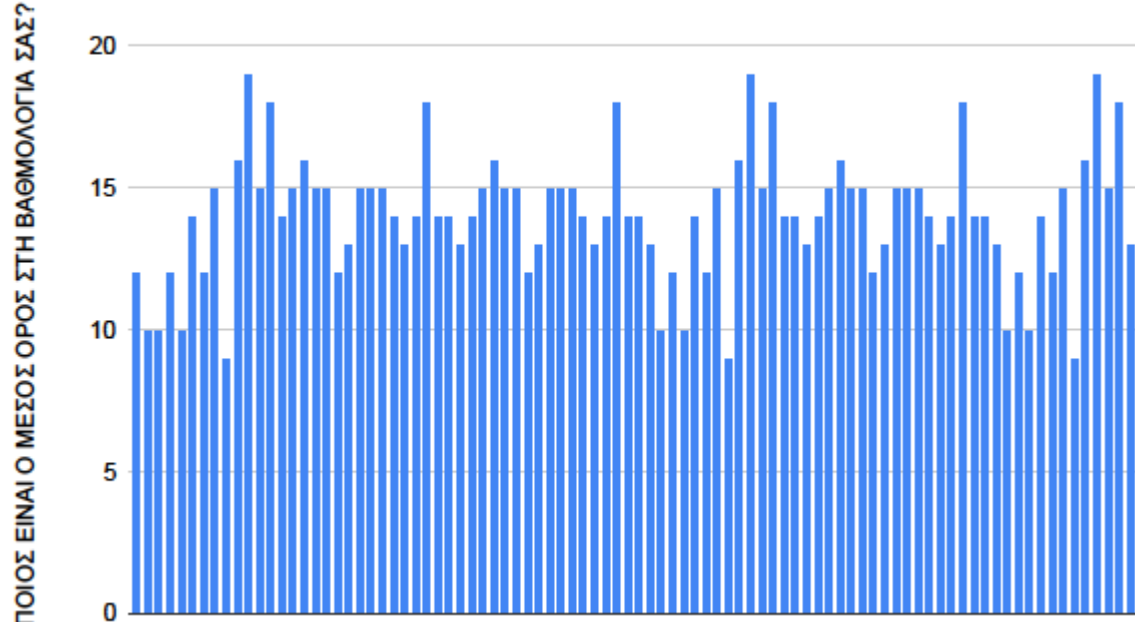
Όσον αφορά τις βαθμολογίες που έβαλαν οι εκπαιδευτικοί στους μαθητές έχουν ως εξής

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΑΣ?

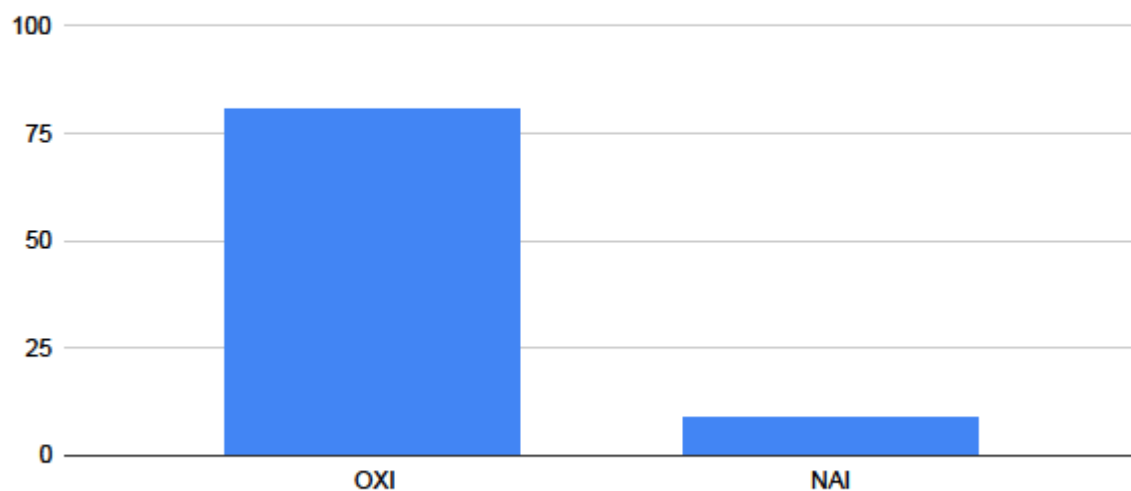

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΣΑΣ?

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών βαθμολόγησε τους μαθητές με 20 ή 10 ανάλογα με τη βαθμίδα εκπαίδευσης και το βαθμολογικό σύστημα που ακολουθείται ,ενώ ο μικρότερος βαθμός ήταν από 7 έως 18 με τις περισσότερες τιμές να κινούνται κοντά στο ελάχιστο και μέση τιμή το 9. Οι περισσότερες τιμές που αφορούν το μέσο όρο των βαθμολογιών είναι γύρω στο 14 συν πλην 1,01

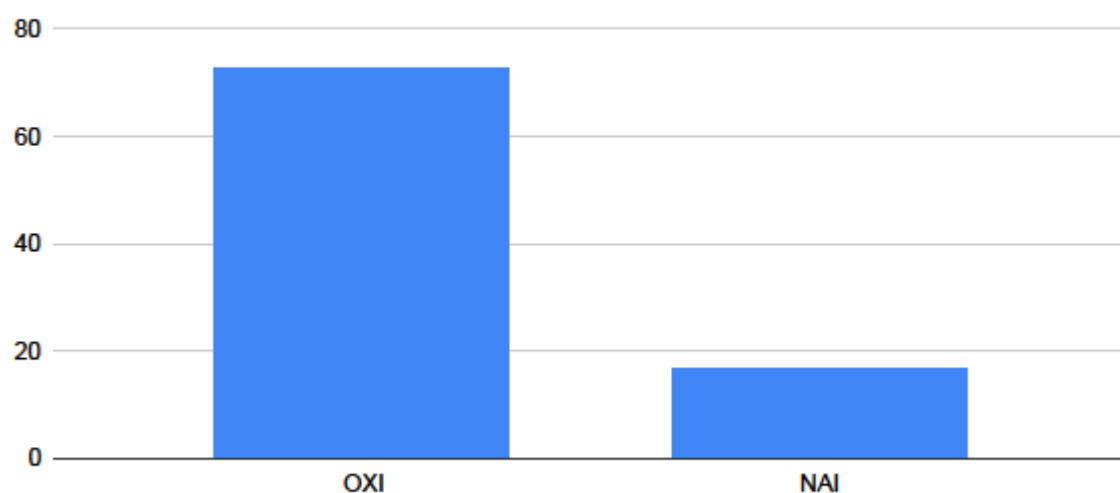
Μέτρηση από ΕΧΕΤΕ ΔΙΔΑΞΕΙ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ?

Μέτρηση από ΕΧΕΤΕ ΔΙΔΑΞΕΙ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ?

Το δείγμα που απάντησε στο ερωτηματολόγιο στην συντριπτική του πλειοψηφία (81 ΟΧΙ, 9 ΝΑΙ) δεν έχει διδάξει σε σχολείο με πρόγραμμα συναισθηματικής αγωγής, άρα δεν έχει την εμπειρία επισήμως να ακολουθήσει σχετικές πρακτικές.

Μέτρηση από .ΕΧΕΤΕ ΚΑΝΕΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ?

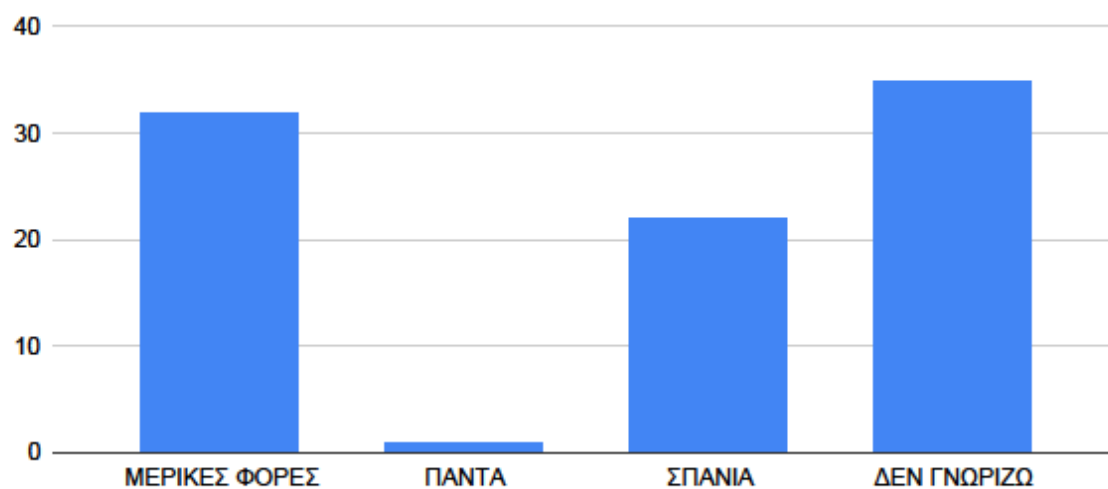
Μέτρηση από .ΕΧΕΤΕ ΚΑΝΕΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ

Παρά την έλλειψη επίσημων προγραμμάτων στα σχολεία 17 από τους ερωτηθέντες έχει παρακολουθήσει με δική του πρωτοβουλία σχετικό επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Αξιοσημείωτη είναι και η άγνοια των εκπαιδευτικών σε επικοινωνιακές τεχνικές που είναι γνωστές ευρέως για τα οφέλη τους στις διαπροσωπικές σχέσεις όπως η ενεργητική ακρόαση .Μόλις 10 από τους 90 εκπαιδευτικούς τη χρησιμοποιούν πάντα ,ενώ 44 αγνοούν την τεχνική.

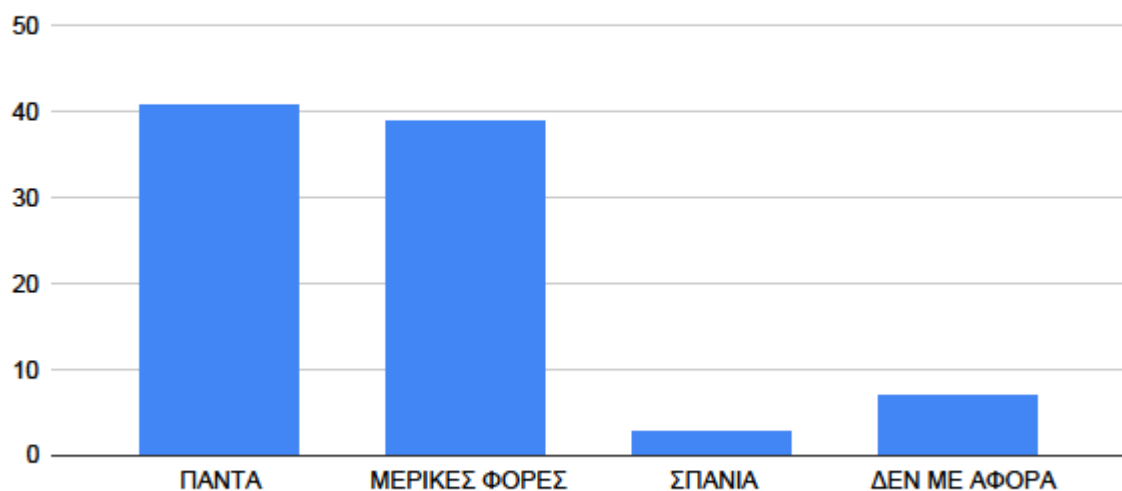
Μέτρηση από ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ?

Μέτρηση από ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ?

Ιδιαίτερα υψηλό είναι το ποσοστό που αναφέρει ότι δεν γνωρίζει τεχνικές ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης ,ενώ ικανοποιητικό είναι αυτό που δηλώνει ότι μερικές φορές χρησιμοποιεί τεχνικές που γνωρίζει.

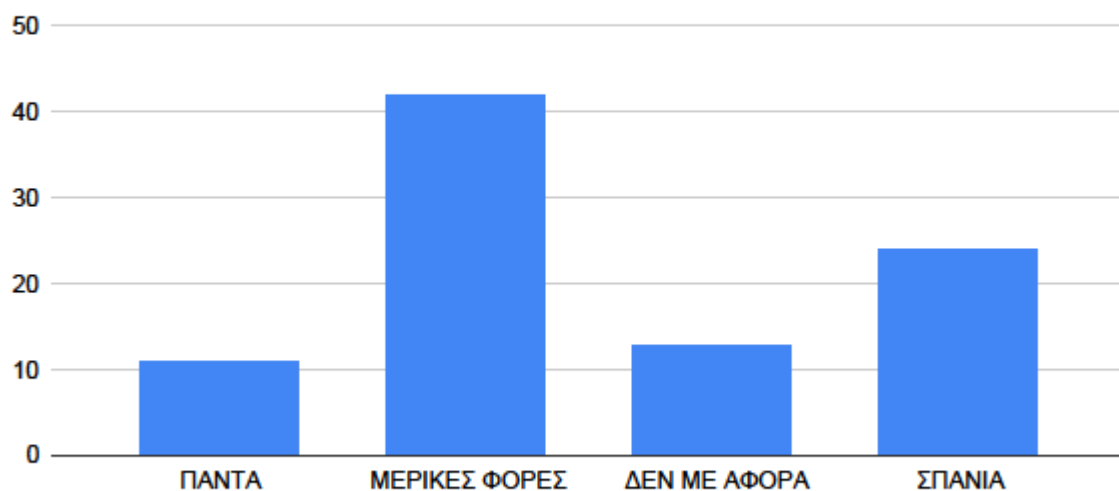
Μέτρηση από ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΕΠΙΛΥΕΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ?

Μέτρηση από ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΕΠΙΛΥΕΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ?

Και ενώ δεν υπάρχει θεωρητική κατάρτιση οι εκπαιδευτικοί σε μεγάλο ποσοστό συμπαρίστανται στους μαθητές και τους βοηθούν να επιλύσουν θέματα που τους απασχολούν πιθανόν γιατί τα προβλήματα του μαθητή τον επηρεάζουν συνολικά και στην μαθητική του ζωή ,αλλά και γιατί υπάρχει το ανθρώπινο ενδιαφέρον. Εκείνοι που μπαίνουν σπάνια σε αυτήν τη διαδικασία ή θεωρούν ότι δεν τους αφορά είναι ελάχιστοι.

Μέτρηση από .ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ?

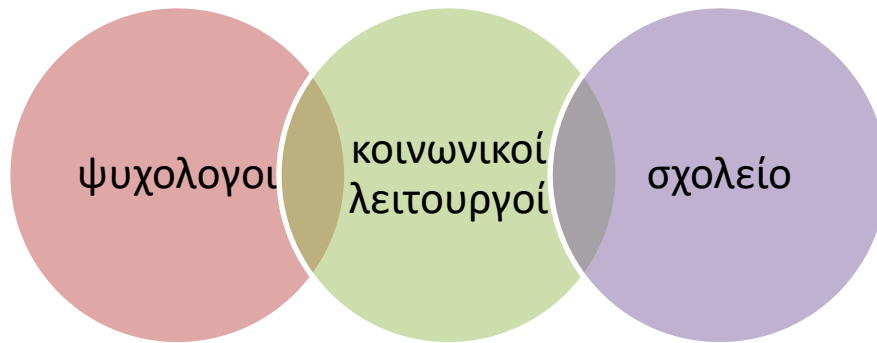
Μέτρηση από .ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ?

Αντίστροφα είναι τα αποτελέσματα στην ερώτηση που αφορά την βοήθεια που παρέχει ο εκπαιδευτικός στο να μάθει ο μαθητής τα συναισθήματά του με την απάντηση Σπάνια να έχει την δεύτερη θέση στις προτιμήσεις μετά το Μερικές φορές και αυτό γιατί προφανώς οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν την ευχέρεια χρόνου ,αλλά ούτε και τις ικανότητες πολλές φορές για να εμβαθύνουν στα συναισθήματα των μαθητών.

Η τελευταία ερώτηση στο ερωτηματολόγιο ήταν

ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΧΡΗΣΙΜΗ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ και απαντήθηκε θετικά και από τους 90 συμμετέχοντες

στην έρευνα

Η αναγκαιότητα ύπαρξης των συγκεκριμένων ειδικοτήτων στα σχολεία έχει γίνει επιτακτική και αναγνωρίζεται από όλους τους συμμετέχοντες .

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΕΤΑΙΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Σκοπός της παρούσας ανάλυσης ήταν η διερεύνηση της σχέσης μεταξύ συναισθηματικής νοημοσύνης και διαχείρισης της σχολικής τάξης, η σχέση των οποίων παρατηρείται ασθενής και μη στατιστικά σημαντική . Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να αποδοθεί στο περιορισμένο δείγμα της έρευνας. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αποδείχτηκε μια διαδικασία πολύ πιο δύσκολη από το αναμενόμενο και αυτό γιατί σύμφωνα με τους διευθυντές των σχολείων και τους εκπαιδευτικούς καθημερινά δέχονται προσκλήσεις να συμμετέχουν σε καινούριες έρευνες .Η πανδημία και οι αλλαγές που έφερε στην εκπαιδευτική διαδικασία κέντρισαν το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών και επιφόρτισαν τους εκπαιδευτικούς με πολλές προσκλήσεις για συμμετοχή σε έρευνες. Το αποτέλεσμα είναι η δυσκολία στη συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ερωτηματολογίων. Είναι ενδεικτικό ότι μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δόθηκαν περίπου 300 ερωτηματολόγια και σε έντυπη μορφή δόθηκαν 100 και συμπληρώθηκαν 90 μετά από προσωπικές παρεμβάσεις (τα 40 από αυτά ήταν έντυπα ,άρα αναλογικά περισσότερα από τα ηλεκτρονικά). Σημαντικό είναι επίσης ότι το φύλο του εκπαιδευτικού σε συνδυασμό με την οικογενειακή κατάσταση, φαίνεται να επηρεάζουν το σκορ συναισθηματικής νοημοσύνης σε ποσοστό 31%. Τέλος, από τα αποτελέσματα φαίνεται να υπάρχει συσχέτιση μεταξύ του τύπου σχολείου στο οποίο εργάζεται ο εκπαιδευτικός, και του σκορ συναισθηματικής νοημοσύνης.

Σίγουρα τα συμπεράσματά μας δεν μπορούν να είναι ασφαλή γιατί ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι ενδεικτικός και επιπλέον η βιβλιογραφική ανασκόπηση για τη συναισθηματική νοημοσύνη έχει περιορισμένο εύρος στον κλάδο των εκπαιδευτικών. Από την άλλη θα είχε ενδιαφέρον να βλέπαμε πώς οι παράγοντες συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών επιδρούν στους αντίστοιχους παράγοντες των μαθητών τους σε δύο χρόνους ,στην αρχή και στο τέλος του σχολικού έτους.

Από τη βιβλιογραφική έρευνα γνωρίζουμε ότι οι δεξιότητες που πηγάζουν από τη συναισθηματική νοημοσύνη συμβάλλουν στην καλύτερη άσκηση του εκπαιδευτικού έργου με πολλαπλά οφέλη για τους εμπλεκόμενους και την κοινωνία. Και αυτό γιατί ο εκπαιδευτικός ,ο οποίος διαθέτει αυξημένη συναισθηματική νοημοσύνη είναι σε θέση να αλληλεπιδρά με σεβασμό και εμπιστοσύνη με τους μαθητές του και να αναπτύσσει ειλικρινείς σχέσεις συνεργασίας μαζί τους εντός και εκτός σχολικού πλαισίου. Μέσω της συναισθηματικής νοημοσύνης ο εκπαιδευτικός μπορεί να είναι αμερόληπτος και ελεύθερος από προκαταλήψεις να αναγνωρίσει την ατομική αξία του κάθε μαθητή. Επιπλέον ο

συναισθηματικά νοήμων εκπαιδευτικός μπορεί να διαχειρίζεται αποδοτικότερα τα προβλήματα που δημιουργούνται στην τάξη και να επιλύει τις συγκρούσεις που τυχόν λαμβάνουν χώρα γιατί μπορεί να μένει στους στόχους του, να διαχειρίζεται τα συναισθήματά του και να προσαρμόζει τις μεθόδους διδασκαλίας του στους μαθητές που έχει απέναντί του.

Προκειμένου ,λοιπόν οι εκπαιδευτικοί να ασκούν καλύτερα το εκπαιδευτικό τους έργο και να είναι οι ίδιοι και οι μαθητές τους πιο αποτελεσματικοί και ικανοποιημένοι είναι αναγκαίος ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης ,ώστε οι εκπαιδευτικοί να στηριχτούν σε αυτόν τον τομέα και να θωρακίσουν τον εαυτό τους με κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες. Η ανάγκη αυτή καταδεικνύεται και μέσα από το ερωτηματολόγιο όπου γίνεται σαφής η πρόθεση των εκπαιδευτικών να βοηθήσουν με εμπειρικό τρόπο συναισθηματικά τους μαθητές χωρίς να γνωρίζουν τις τεχνικές που προτείνονται από τους ειδικούς. Επιπλέον ,η επιθυμία τους να υπάρχουν κοινωνικοί λειτουργοί και ψυχολόγοι στα σχολεία δείχνει αφενός την πληθώρα των προβλημάτων ψυχοκοινωνικής φύσεως των μαθητών που καλούνται οι εκπαιδευτικοί να αντιμετωπίσουν και αφετέρου την αναγνώριση της προσωπικότητας του μαθητή σαν μια ολότητα που πρέπει να αναπτύσσεται ολόπλευρα .

Συμπερασματικά , η συναισθηματική νοημοσύνη είναι αρωγός για τους εκπαιδευτικούς και στην άσκηση του εκπαιδευτικού τους έργου και στην προσωπική τους ανάπτυξη και επιτυχία. Αντίστοιχα οι μαθητές επωφελούνται άμεσα και έμμεσα έχοντας συναισθηματικά ευφυείς εκπαιδευτικούς ,οι οποίοι θα προσφέρουν ένα θετικό περιβάλλον μάθησης και θα μπορούν να είναι πρότυπα για τους μαθητές τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αριστοτέλης (2000), Ηθικά Νικομάχεια Βιβλίο Β. Αθήνα: Εκδόσεις Ζήτρος
- Δαλακούρα Αφροδίτη (2011), Συναισθηματική Νοημοσύνη ,Module Leadership and professional development ,σελ.3
- Διαμαντίδου Κωνσταντίνα ,Διαπροσωπικές σχέσεις στη σχολική τάξη και δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους μαθητές, στο Κατσαρού ,Λιακοπούλου ,Θέματα διδασκαλίας και αγωγής στο πολυπολιτισμικό σχολείο , υλικό ΥΠΕΠΘ ,σελ 1-4
- Θεοδοσιάδου, Κ. (2013). Ο ρόλος του Σχολείου στη διαμόρφωση της σχολικής επίδοσης,. Εκπαιδευτικά, 105-106, 74-86.
- Goleman Daniel (1998), Η συναισθηματική νοημοσύνη: Γιατί το EQ είναι πιο σημαντικό από το IQ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Καραγεώργος, Δ. (2002). Μεθοδολογία Έρευνας στις Επιστήμες της Αγωγής: Μια Διδακτική Προσέγγιση. Αθήνα: Σαββάλας.
- Καραμπάτσου ,Α.(2000),Παράγοντες και εκτιμήσεις της σχολικής πραγματικότητας. Ατραπός .Αθήνα
- Καρατάσιος Γεώργιος (2014), Επικοινωνία και συνεργασία στην σχολική μονάδα, Σημειώσεις μαθήματος ,Θεσσαλονίκη , σελ 55-56
- Κιτσάκη, Φ., Παναγάκη, Κ. (2007). Η εκπαιδευτική πράξη απόρροια της «συναισθηματικής γλώσσας» του εκπαιδευτικού. 1-11. Στα Πρακτικά 2ο Εκπαιδευτικό Συνέδριο: Γλώσσα, σκέψη και πράξη στην Εκπαίδευση. Ιωάννινα: Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηπείρου. Ανακτήθηκε στις 30/12/2021 από: <http://ipeir.pde.sch.gr/educonf/2/03SihronoSholioPP/kitsaki-panagaki/kitsaki-panagaki.pdf>
- Κωνσταντίνου, Χ. (1998). Σχολική Πραγματικότητα και Κοινωνικοποίηση του. Μαθητή. Αθήνα: Gutenberg.

Κυρίδης., Α. Γ. (1999). Η πειθαρχία στο σχολείο : θεωρία και έρευνα. Αθήνα: Gutenberg

Μανιάτης, Γ. (2008) Φιλοσοφία στην Ευρώπη: Σύντομη Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία. Πάτρα: ΕΑΠ.

Μικάλλη Μαρίνα (2017),Συναισθηματική νοημοσύνη και εκπαιδευτική ηγεσία, Μεταπτυχιακή εργασία ,Πανεπιστήμιο Νεάπολης ,Κύπρος σελ.6

Χριστίνα-Αικατερίνη Μπαβέλα ,(2020), «Η συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ως μέσο διαχείρισης των συγκρούσεων στη σχολική τάξη», Μεταπτυχιακή Εργασία ΕΑΠ, σελ.24-26

Πασιαρδή, Γ. (2001). Το σχολικό κλίμα : (θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση των βασικών παραμέτρων του). Αθήνα: Τυπωθήτω.

Πλατσίδου, Μ. (2010). Η Συναισθηματική Νοημοσύνη: Θεωρητικό μοντέλο, τρόποι μέτρησης. Αθήνα: Gutenberg

Πλατσίδου, Μ. (2010β). Η συναισθηματική νοημοσύνη. Μοντέλα, τρόποι μέτρησης και εφαρμογές στην εκπαίδευση και στην εργασία. Αθήνα: Gutenberg

Τζάνη, Μ. (1986). Θέματα Κοινωνιολογίας της παιδείας. Αθήνα: Γρηγόρη.

Τσαρούχα Κωνσταντίνα (2017),Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΑΥΤΟΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ, ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ. ,μεταπτυχιακή διατριβή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων,σελ.29-31

Τσουκαλάς, Κ. (1975). Η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα ως Μηχανισμός Κοινωνικής Αναπαραγωγής. Δευκαλίων, 4(13), 18-33

Σακελλαρίου (Sakellariou Maria), , Βάσση (Vassi Christina), , Γκέσιου (Gesiou Georgia), , & Τσιάρα (Tsiara Efthimia), (2020). Από την ενεργητική συμμετοχή και το συμμετοχικό σχεδιασμό

των χώρων μάθησης στη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη. Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού, 15, 48-49. doi:<https://doi.org/10.12681/icw.22188>

Φλουρής Γ. (2005), Εγκέφαλος, μάθηση, νοημοσύνη και εκπαίδευση. Επιστήμες της αγωγής ,2, 7-32

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bandura, A. (2000). Exercise of human agency through collective efficacy. *Current directions in psychological science*, 9(3), 75-78.

.

Bar-On, R. (1997). Bar-On emotional quotient inventory: Technical manual. Toronto: Multi-Health Systems

Bar-On, R. (2006). The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI). *Psicothema*, 18. 13-25

Boyatzis, R. (2008). Competencies in the 21st century. *The Journal of Management Development*, vol 27(1), pp. 5-12

Boyatzis, R., Goleman, D., & Rhee, K. (1999). Clustering competence in emotional intelligence: Insights from the Emotional Competence Inventory (ECI). Στο R. Bar-On, & D. Parker, *Handbook of Emotional Intelligence*. San Francisco: Jossey Bass.

Gabriel, Y., Griffiths, D., S. (2002) Emotion, learning an organizing *The Learning Organization* vol. 9, No. 5, pp. 214-221

Ciarrochi, J., Forgas, P.J., & Mayer, J.D. (2001). *Emotional intelligence in everyday life*. United States: Taylor and Francis.

Djigic, G., & Stojiljkovic, S., (2012). Protocol for classroom management styles assessment designing. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 45, 65 – 74. doi 10.1016/j.sbspro.2012.06.543

Evrin, E.A., Gokce, K., & Enisa, M. (2009). Exploring the relationship between teacher beliefs and styles on classroom management in relation to actual teaching practices: a case study. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 612–617. doi 10.1016/j.sbspro.2009.01.109

Mattiuzzi, P.G. (2008) Emotional Intelligence? I'm not feeling it. *everydaypsychology.com*

Mayer and Salovey, P. (1990). The intelligence of emotional intelligence. *Intelligence*, 17, 4, 442-443

Petrides K.V. Technical manual for the Trait Emotional Intelligence Questionnaires (TEIQue). London: London Psychometric Laboratory; 2009

Petrides, K.V., Mikolajczak, M., Mavroveli, S., Sanchez-Ruiz, M.-J., Furnham, A., PérezGonzález, J. C. (2016). Developments in trait Emotional Intelligence research. *Emotion Review*, 8(4), 335–341. DOI:10.1177/1754073916650493

Petrides, K.V., Frederickson, N., & Furnham, A. (2004). The role of trait emotional intelligence in academic performance and deviant behavior at school. *Personality and individual differences*, 36, 277-293

Reference for TEIQue-SF: Petrides, K. V. & Furnham, A. (2006). The role of trait emotional intelligence in a gender-specific model of organizational variables. *Journal of Applied Social Psychology*, 36, 552-569.

Rimm-Kaufman, S., Sandilos, L. (2011). Improving students' relationships with teachers to provide essential supports for learning. American Psychological Association. Ανακτήθηκε στις 05/01/2022 από: <https://www.apa.org/education/k12/relationships>

Salovey P and Mayer J.D (1990), Emotional intelligence. *Imagination, Cognition and personality*, Vol.9, pp 185-211

Stamatopoulou, M., Galanis, P., Prezerakos, P. (2016). Psychometric properties of the Greek translation of the Trait Emotional Intelligence Questionnaire-Short Form (TEIQue-SF). *Personality and Individual Differences*, 95, 80–84. DOI:10.1016/j.paid.2016.02.035

Thorndike, E. (1920). Intelligence and its uses. *Harpers Magazine*, 140, 227-235

Tschannen-Moran, M. & Hoy, A. W. (2001). Teacher efficacy: capturing an elusive construct, *Teaching and Teacher Education*, 17, 783–805.

Wechsler, D. (1940). Non-intellective factors in general intelligence. *Psychological Bulletin*, vol. 37, pp. 444-445

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αγαπητοί εκπαιδευτικοί,

Ονομάζομαι Αγγελάκη Σοφία και είμαι κοινωνική λειτουργός σε κοινωνική δομή του Δήμου Ιεράπετρας.

Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί εργαλείο έρευνας στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου με επιβλέπουσα την Dr. Γλυκερία Ρέππα.

Η έρευνα στην οποία καλείστε να συμμετάσχετε αποσκοπεί στη διερεύνηση της Συναισθηματικής Νοημοσύνης των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στον τρόπο με τον οποίο ο βαθμός συναισθηματικής νοημοσύνης των εκπαιδευτικών σχετίζεται με την διαχείριση της σχολικής τάξης και την επίδοση των μαθητών.

Οι απόψεις σας είναι πολύ σημαντικές για τη διεξαγωγή της έρευνας.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό και θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για τις ανάγκες της εργασίας μου.

Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

Ο χρόνος που θα χρειαστεί για τη συμπλήρωσή του είναι περίπου 20 λεπτά.

Για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μου στην ηλεκτρονική διεύθυνση s.angelaki@nup.ac.cy.

Σας ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία.

Με εκτίμηση

ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.ΦΥΛΟ Άνδρας [] Γυναίκα []

2.ΗΛΙΚΙΑ 23-30 [] 31-40 [] 41-50 [] 51-60 []
60 και άνω []

3.ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

άγαμος/η [] έγγαμος/η [] σε διάσταση []

διαζευγμένος/η [] χήρος/α [] σε σχέση []

4.ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

.....έτη

5.ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βασικός τίτλος σπουδών [] Δεύτερος τίτλος σπουδών []

Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών [] Διδακτορικό []

Άλλο[]

6.ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνιμος [] Αναπληρωτής [] Ωρομίσθιος [] Άλλο []

7.ΤΥΠΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δημοτικό [] Γυμνάσιο [] Μουσικό Γυμνάσιο []

Γενικό Λύκειο [] Επαγγελματικό Λύκειο [] Εσπερινό Λύκειο []

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ οδηγίες: Σας παρακαλούμε να σημειώσετε με ένα κύκλο τον αριθμό που αντανακλά καλύτερα το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με κάθε μια από τις προτάσεις που ακολουθούν. Όσο πιο πολύ διαφωνείτε με μια πρόταση, τόσο η απάντησή σας θα πλησιάζει το «1». Αντίθετα, όσο πιο πολύ συμφωνείτε, τόσο η απάντησή σας θα πλησιάζει το «7». Μη σκέφτεστε πολύ ώρα για την ακριβή σημασία των προτάσεων. Δουλέψτε γρήγορα και προσπαθήστε να απαντήσετε όσο το δυνατόν με μεγαλύτερη ακρίβεια. Σας υπενθυμίζουμε ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	Συμφωνώ Απόλυτα
				... 7			
1. Συνήθως μπορώ να ελέγχω αρκετά καλά τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων.						1 2 3 4 5 6 7	
2. Συχνά δυσκολεύομαι να κατανοήσω τα συναισθήματα των άλλων.						1 2 3 4 5 6 7	
3. Όταν μαθαίνω καλά νέα, δυσκολεύομαι να ηρεμήσω γρήγορα.						1 2 3 4 5 6 7	
4. Έχω τη τάση να βλέπω δυσκολίες σε κάθε ευκαιρία παρά ευκαιρίες σε κάθε δυσκολία.						1 2 3 4 5 6 7	
5. Γενικά είμαι απαισιόδοξος άνθρωπος.						1 2 3 4 5 6 7	
6. Δεν έχω πολλές χαρούμενες αναμνήσεις.						1 2 3 4 5 6 7	
7. Δεν είναι πρόβλημα για μένα το να κατανοώ τις ανάγκες και τις επιθυμίες των άλλων.						1 2 3 4 5 6 7	
8. Πιστεύω ότι γενικά τα πράγματα θα εξελιχθούν καλά στη ζωή μου.						1 2 3 4 5 6 7	
9. Συχνά δυσκολεύομαι να καταλάβω ποιο ακριβώς συναίσθημα νιώθω.						1 2 3 4 5 6 7	
10. Είμαι «κοινωνικά αδέξιος».						1 2 3 4 5 6 7	
11. Ακόμα και αν το θέλω πολύ, δυσκολεύομαι να πω στους άλλους ότι τους αγαπώ.						1 2 3 4 5 6 7	
12. Οι άλλοι με θαυμάζουν γιατί είμαι «άνετος».						1 2 3 4 5 6 7	
13. Σπάνια σκέφτομαι παλιούς φίλους από το παρελθόν.						1 2 3 4 5 6 7	
14. Όταν το θέλω, μου είναι εύκολο να πω στους άλλους πόσο πραγματικά σημαντικοί μου είναι.						1 2 3 4 5 6 7	
15. Γενικά για να δουλέψω σκληρά πρέπει να βρίσκομαι υπό πίεση.						1 2 3 4 5 6 7	

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	7	Συμφωνώ Απόλυτα
16. Συχνά ανακατεύομαι σε καταστάσεις και αργότερα το μετανιώνω.	1	2	3	4	5	6	7	
17. Μπορώ να «διαβάζω» τα συναισθήματα των περισσότερων ανθρώπων σαν ανοιχτό βιβλίο.	1	2	3	4	5	6	7	
18. Συνήθως μπορώ να επηρεάσω τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων.	1	2	3	4	5	6	7	
19. Μου είναι δύσκολο να ηρεμήσω κάποιον όταν είναι θυμωμένος.	1	2	3	4	5	6	7	
20. Υπάρχουν πολλές οικογενειακές καταστάσεις που δυσκολεύομαι να ελέγξω.	1	2	3	4	5	6	7	
21. Γενικά ελπίζω για το καλύτερο.	1	2	3	4	5	6	7	
22. Οι άλλοι μου λένε ότι με θαυμάζουν για την ακεραιότητα και την τιμιότητά μου.	1	2	3	4	5	6	7	
23. Δε μου αρέσει καθόλου ν' ακούω τα προβλήματα των άλλων.	1	2	3	4	5	6	7	
24. Συνήθως μπορώ να «μπω στη θέση του άλλου» και να καταλάβω τα συναισθήματά του.	1	2	3	4	5	6	7	
25. Νομίζω πως είμαι γεμάτος από προσωπικές αδυναμίες.	1	2	3	4	5	6	7	
26. Μου είναι δύσκολο να αλλάξω τις συνήθειές μου.	1	2	3	4	5	6	7	
27. Όταν θέλω πάντα βρίσκω τρόπους για να εκφράσω στοργή και τρυφερότητα.	1	2	3	4	5	6	7	
28. Πιστεύω πως έχω πολλά χαρίσματα.	1	2	3	4	5	6	7	
29. Συχνά κάνω πράγματα χωρίς τον παραμικρό σχεδιασμό.	1	2	3	4	5	6	7	
30. Δυσκολεύομαι να μιλήσω για τα ενδόμυχα συναισθήματά μου ακόμη και στους πιο κοντινούς μου φίλους.	1	2	3	4	5	6	7	
31. Οι περισσότεροι άνθρωποι τα καταφέρνουν καλύτερα από μένα στη ζωή τους.	1	2	3	4	5	6	7	
32. Ποτέ δεν είμαι πραγματικά σίγουρος για τα συναισθήματά μου.	1	2	3	4	5	6	7	
33. Συνήθως είμαι ικανός να εκφράζω τα συναισθήματά μου όταν το θέλω.	1	2	3	4	5	6	7	
34. Όταν διαφωνώ με κάποιον, συνήθως μου είναι εύκολο να το εκφράσω.	1	2	3	4	5	6	7	
35. Δεν έχω αρκετά κίνητρα στη ζωή μου.	1	2	3	4	5	6	7	
36. Ξέρω πως να ελέγξω αρνητικές σκέψεις και συναισθήματα.	1	2	3	4	5	6	7	
37. Γενικά δυσκολεύομαι να περιγράψω τα συναισθήματά μου.	1	2	3	4	5	6	7	

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	7	Συμφωνώ Απόλυτα
38. Μου είναι δύσκολο να μη στενοχωρηθώ όταν κάποιος μου αναφέρει κάτι δυσάρεστο που του συνέβη.	1	2	3	4	5	6	7	
39. Όταν κάτι με ξαφνιάσει, δεν μπορώ να το βγάλω εύκολα από το μυαλό μου.	1	2	3	4	5	6	7	
40. Συχνά, σταματώ αυτό που κάνω και συγκεντρώνομαι σε αυτό που νιώθω.	1	2	3	4	5	6	7	
41. Τείνω να βλέπω το ποτήρι μισό-άδειο παρά μισό-γεμάτο.	1	2	3	4	5	6	7	
42. Συχνά το βρίσκω δύσκολο να δω τα πράγματα από την οπτική γωνία των άλλων.	1	2	3	4	5	6	7	
43. Γενικά προτιμώ να ακολουθώ άλλους παρά να τους καθοδηγώ.	1	2	3	4	5	6	7	
44. Οι κοντινοί μου άνθρωποι παραπονιούνται ότι δεν τους συμπεριφέρομαι σωστά.	1	2	3	4	5	6	7	
45. Πολλές φορές δεν μπορώ να κατανοήσω τι συναισθήματα νιώθω.	1	2	3	4	5	6	7	
46. Δε θα μπορούσα να επηρεάσω τα συναισθήματα των άλλων ακόμη και αν το ήθελα.	1	2	3	4	5	6	7	
47. Όταν ζηλεύω κάποιον μου είναι δύσκολο να μην του συμπεριφερθώ άσχημα.	1	2	3	4	5	6	7	
48. Συχνά αγχώνομαι από καταστάσεις στις οποίες οι άλλοι νιώθουν άνετα.	1	2	3	4	5	6	7	
49. Μου είναι δύσκολο να νιώσω συμπόνια για τα προβλήματα των άλλων.	1	2	3	4	5	6	7	
50. Κάποιες φορές στο παρελθόν πιστώθηκα λαθραία τις επιτυχίες άλλων.	1	2	3	4	5	6	7	
51. Γενικά είμαι καλός στο να αντιμετωπίζω αλλαγές στη ζωή μου.	1	2	3	4	5	6	7	
52. Πιστεύω πως δεν έχω καθόλου επιρροή στα συναισθήματα των άλλων.	1	2	3	4	5	6	7	
53. Πάντα έχω λόγους να επιμένω σ' αυτό που κάνω και να μην τα παρατάω εύκολα.	1	2	3	4	5	6	7	
54. Μου αρέσει να προσπαθώ ακόμη και για πράγματα που δεν είναι πραγματικά σημαντικά.	1	2	3	4	5	6	7	
55. Όταν κάνω κάτι λάθος, πάντα αναλαμβάνω τις ευθύνες μου.	1	2	3	4	5	6	7	
56. Έχω την τάση να αλλάζω γνώμη συχνά.	1	2	3	4	5	6	7	
57. Όταν διαφωνώ με κάποιον, μπορώ να δω μόνο τη δική μου άποψη.	1	2	3	4	5	6	7	
58. Στο τέλος τα πράγματα παίρνουν το σωστό δρόμο.	1	2	3	4	5	6	7	

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	Συμφωνώ Απόλυτα
				... 7			
59. Όταν διαφωνώ έντονα με κάποιον, προτιμώ να παραμένω σιωπηλός παρά να κάνω σκηνή.	1	2	3	4	5	6	7
60. Εάν το ήθελα, θα μου ήταν εύκολο να κάνω κάποιον να αισθανθεί άσχημα.	1	2	3	4	5	6	7
61. Θα περιέγραφα τον εαυτό μου ως ήρεμο άτομο.	1	2	3	4	5	6	7
62. Συχνά δυσκολεύομαι να δείχνω στοργή στους κοντινούς μου ανθρώπους.	1	2	3	4	5	6	7
63. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που με κάνουν να περιμένω το χειρότερο στη ζωή μου.	1	2	3	4	5	6	7
64. Συνήθως το βρίσκω δύσκολο να εκφράσω τις σκέψεις μου ξεκάθαρα.	1	2	3	4	5	6	7
65. Δεν με πειράζει να αλλάζω συχνά την καθημερινή μου ρουτίνα.	1	2	3	4	5	6	7
66. Οι περισσότεροι άνθρωποι είναι πιο συμπαθητικοί από μένα.	1	2	3	4	5	6	7
67. Οι κοντινοί μου άνθρωποι σπάνια παραπονιούνται για το πώς τους συμπεριφέρομαι.	1	2	3	4	5	6	7
68. Συνήθως δυσκολεύομαι να εκφράσω τα συναισθήματά μου με τον τρόπο που θα ήθελα.	1	2	3	4	5	6	7
69. Γενικά, μπορώ να προσαρμόζομαι σε καινούρια περιβάλλοντα και καταστάσεις.	1	2	3	4	5	6	7
70. Συνήθως δυσκολεύομαι να προσαρμόζω τη ζωή μου ανάλογα με τις περιστάσεις.	1	2	3	4	5	6	7
71. Θα περιέγραφα τον εαυτό μου ως καλό διαπραγματευτή.	1	2	3	4	5	6	7
72. Μπορώ να χειριστώ αποτελεσματικά τους άλλους ανθρώπους.	1	2	3	4	5	6	7
73. Γενικά είμαι ένα ιδιαίτερα δραστήριο άτομο με στόχους.	1	2	3	4	5	6	7
74. Όταν ήμουν μικρό παιδί, έκλεψα πράγματα που ανήκαν σε άλλους.	1	2	3	4	5	6	7
75. Σε γενικές γραμμές, είμαι ευχαριστημένος από τη ζωή μου.	1	2	3	4	5	6	7
76. Δυσκολεύομαι να ελέγξω τον εαυτό μου όταν είμαι υπερβολικά χαρούμενος.	1	2	3	4	5	6	7
77. Κάποιες φορές νιώθω πως παράγω πολύ καλή δουλειά χωρίς καθόλου προσπάθεια.	1	2	3	4	5	6	7
78. Όταν αποφασίζω κάτι, είμαι πάντα σίγουρος ότι η απόφασή μου είναι σωστή.	1	2	3	4	5	6	7
79. Εάν έβγαινα ραντεβού στα τυφλά, το άλλο άτομο θα απογοητευόταν από την εμφάνισή μου.	1	2	3	4	5	6	7

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	Συμφωνώ Απόλυτα
				... 7			
80. Συνήθως δυσκολεύομαι να προσαρμόσω τη συμπεριφορά μου ανάλογα με τους ανθρώπους τριγύρω μου .	1	2	3	4	5	6	7
81. Μου είναι εύκολο να ταυτιστώ με κάποιον άλλο.	1	2	3	4	5	6	7
82. Προσπαθώ να ρυθμίζω το πρόγραμμα μου προκειμένου να ελέγχω το άγχος μου.	1	2	3	4	5	6	7
83. Δε νομίζω πως είμαι άχρηστος.	1	2	3	4	5	6	7
84. Συνήθως μου είναι δύσκολο να ελέγξω τα συναισθήματά μου.	1	2	3	4	5	6	7
85. Αντιμετωπίζω τις δυσκολίες στη ζωή μου με ηρεμία και ψυχραιμία.	1	2	3	4	5	6	7
86. Εάν ήθελα, θα μου ήταν εύκολο να κάνω κάποιον να θυμώσει.	1	2	3	4	5	6	7
87. Σε γενικές γραμμές, ο εαυτός μου μου αρέσει.	1	2	3	4	5	6	7
88. Πιστεύω πως έχω πολλά προτερήματα.	1	2	3	4	5	6	7
89. Γενικά δε βρίσκω τη ζωή διασκεδαστική.	1	2	3	4	5	6	7
90. Όταν κάποιος με εξοργίσει, συνήθως μπορώ να ηρεμήσω γρήγορα.	1	2	3	4	5	6	7
91. Μπορώ να παραμείνω ήρεμος ακόμη και όταν νιώθω υπερβολικά χαρούμενος.	1	2	3	4	5	6	7
92. Γενικά, δεν είμαι καλός στο να παρηγορώ τους άλλους όταν νιώθουν άσχημα.	1	2	3	4	5	6	7
93. Συνήθως μπορώ να επιλύω διαφορές και αντιδικίες.	1	2	3	4	5	6	7
94. Πάντα βάζω πρώτα τη δουλειά και μετά τη διασκέδασή μου.	1	2	3	4	5	6	7
95. Δε δυσκολεύομαι καθόλου να φανταστώ τον εαυτό μου στη θέση κάποιου άλλου.	1	2	3	4	5	6	7
96. Χρειάζομαι ιδιαίτερο αυτοέλεγχο για να μένω μακριά από μπλεξίματα.	1	2	3	4	5	6	7
97. Μου είναι εύκολο να βρίσκω τις κατάλληλες λέξεις για να περιγράψω τα συναισθήματά που νιώθω.	1	2	3	4	5	6	7
98. Προσδοκώ πως, στο μεγαλύτερο μέρος της, η ζωή μου θα είναι απολαυστική.	1	2	3	4	5	6	7
99. Είμαι ένας συνηθισμένος άνθρωπος.	1	2	3	4	5	6	7
100. Έχω την τάση να παρασύρομαι εύκολα.	1	2	3	4	5	6	7
101. Συνήθως προσπαθώ να αντιστέκομαι σε δυσάρεστες σκέψεις και να σκέφτομαι θετικές εναλλακτικές λύσεις.	1	2	3	4	5	6	7

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	7	Συμφωνώ Απόλυτα
102. Δεν μου αρέσει να κάνω σχέδια για το μέλλον.	1	2	3	4	5	6	7	
103. Μόνο και μόνο κοιτώντας κάποιον μπορώ να καταλάβω πώς αισθάνεται.	1	2	3	4	5	6	7	
104. Η ζωή είναι ωραία.	1	2	3	4	5	6	7	
105. Συνήθως το βρίσκω εύκολο να ηρεμήσω αφού τρομάξω από κάτι.	1	2	3	4	5	6	7	
106. Θέλω πάντα να ελέγχω τα πράγματα και τις εξελίξεις.	1	2	3	4	5	6	7	
107. Συνήθως δυσκολεύομαι να αλλάζω τη γνώμη των άλλων ανθρώπων.	1	2	3	4	5	6	7	
108. Είμαι γενικά καλός στη κοινωνική κουβεντούλα.	1	2	3	4	5	6	7	
109. Δε μου είναι μεγάλο πρόβλημα να ελέγξω τον παρορμητισμό μου.	1	2	3	4	5	6	7	
110. Η εμφάνισή μου δεν μου αρέσει καθόλου.	1	2	3	4	5	6	7	
111. Μιλώ με τρόπο σωστό και ξεκάθαρο.	1	2	3	4	5	6	7	
112. Σε γενικές γραμμές δεν είμαι ικανοποιημένος από το πώς αντιμετωπίζω το άγχος.	1	2	3	4	5	6	7	
113. Συνήθως, τα συναισθήματα που νιώθω μου είναι ξεκάθαρα.	1	2	3	4	5	6	7	
114. Δυσκολεύομαι να ηρεμήσω μετά από κάτι που μου προκάλεσε μεγάλη έκπληξη.	1	2	3	4	5	6	7	
115. Σε γενικές γραμμές, θα περιέγραφα τον εαυτό μου ως δυναμικό άτομο.	1	2	3	4	5	6	7	
116. Γενικά δεν είμαι χαρούμενο άτομο.	1	2	3	4	5	6	7	
117. Όταν κάποιος με προσβάλλει, συνήθως παραμένω ήρεμος.	1	2	3	4	5	6	7	
118. Τα περισσότερα πράγματα που καταφέρνω να κάνω καλά απαιτούν μεγάλη προσπάθεια εκ μέρους μου.	1	2	3	4	5	6	7	
119. Ποτέ μου δεν έχω πει ψέματα για να αποφύγω να πληγώσω κάποιον.	1	2	3	4	5	6	7	
120. Δυσκολεύομαι να δεθώ πολύ ακόμη και με όσους βρίσκονται πολύ κοντά μου.	1	2	3	4	5	6	7	
121. Πριν πάρω μια απόφαση σκέφτομαι προσεκτικά όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα.	1	2	3	4	5	6	7	
122. Δεν ξέρω πώς να κάνω τους άλλους να νιώσουν καλύτερα όταν το έχουν ανάγκη.	1	2	3	4	5	6	7	

Διαφωνώ Απόλυτα	1	2	3	4	5	6	Συμφωνώ Απόλυτα
				... 7			
123. Συνήθως μου είναι δύσκολο να αλλάξω τις απόψεις μου.	1	2	3	4	5	6	7
124. Οι άλλοι μου λένε ότι σπάνια μιλάω για τα συναισθήματά μου.	1	2	3	4	5	6	7
125. Γενικά, είμαι ικανοποιημένος από τις στενές μου σχέσεις.	1	2	3	4	5	6	7
126. Μπορώ να αναγνωρίσω ένα συναίσθημα από τη στιγμή που αναπτύσσεται μέσα μου.	1	2	3	4	5	6	7
127. Μου αρέσει να βάζω τα συμφέροντα των άλλων πάνω από τα δικά μου.	1	2	3	4	5	6	7
128. Τις περισσότερες μέρες αισθάνομαι υπέροχα που είμαι ζωντανός.	1	2	3	4	5	6	7
129. Ευχαριστιέμαι πάρα πολύ όταν κάνω κάτι καλά.	1	2	3	4	5	6	7
130. Είναι πολύ σημαντικό για εμένα να τα πηγαίνω καλά με τους στενούς φίλους μου και την οικογένεια μου.	1	2	3	4	5	6	7
131. Κάνω ευχάριστες σκέψεις συχνά.	1	2	3	4	5	6	7
132. Έχω πολύ έντονους καυγάδες με τους κοντινούς μου ανθρώπους.	1	2	3	4	5	6	7
133. Δε δυσκολεύομαι καθόλου να εκφράσω τα συναισθήματά μου με λόγια.	1	2	3	4	5	6	7
134. Μου είναι δύσκολο να ευχαριστηθώ τη ζωή μου.	1	2	3	4	5	6	7
135. Συνήθως έχω την ικανότητα να επηρεάζω τους άλλους ανθρώπους.	1	2	3	4	5	6	7
136. Συχνά όταν είμαι αγχωμένος χάνω την ψυχραιμία μου.	1	2	3	4	5	6	7
137. Συνήθως μου είναι δύσκολο να αλλάξω τη συμπεριφορά μου.	1	2	3	4	5	6	7
138. Οι άλλοι με έχουν ως πρότυπο.	1	2	3	4	5	6	7
139. Οι άλλοι μου λένε πως αγχώνομαι πολύ εύκολα.	1	2	3	4	5	6	7
140. Συνήθως μπορώ να βρω τρόπους να ελέγξω τα συναισθήματά μου όταν το θέλω.	1	2	3	4	5	6	7
141. Θεωρώ πως θα γινόμουν καλός πωλητής.	1	2	3	4	5	6	7
142. Χάνω πολύ εύκολα το ενδιαφέρον μου για πράγματα που μπορώ να κάνω εύκολα.	1	2	3	4	5	6	7
143. Έχω πολλές συνήθειες και ρουτίνες.	1	2	3	4	5	6	7
144. Πάντα θα υπεράσπιζα τις απόψεις μου ακόμη και εάν αυτό σήμαινε το να μαλώσω με σημαντικούς ανθρώπους.	1	2	3	4	5	6	7

Διαφωνώ Απόλυτα	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Συμφωνώ Απόλυτα
				... 7			
145. Πιστεύω πως προσαρμόζομαι εύκολα.						1 2 3 4 5 6 7	
146. Γενικά, χρειάζομαι πολλά κίνητρα για να προσπαθήσω να δώσω τον καλύτερο εαυτό μου.						1 2 3 4 5 6 7	
147. Ακόμη και όταν αντιπαράθεμαι με κάποιον, συνήθως είμαι σε θέση να καταλάβω τη δική του οπτική γωνία.						1 2 3 4 5 6 7	
148. Γενικά, είμαι ικανός να αντιμετωπίσω το άγχος.						1 2 3 4 5 6 7	
149. Προσπαθώ να αποφεύγω τους ανθρώπους που με αγχώνουν.						1 2 3 4 5 6 7	
150. Συχνά κάνω πράγματα χωρίς να σκεφτώ καλά τις συνέπειες τους.						1 2 3 4 5 6 7	
151. Έχω την τάση να υποχωρώ ακόμη και όταν γνωρίζω πως έχω δίκιο.						1 2 3 4 5 6 7	
152. Υπάρχουν πολλές καταστάσεις στη δουλειά που δυσκολεύομαι να ελέγξω.						1 2 3 4 5 6 7	
153. Κάποιες απαντήσεις που έδωσα στο παραπάνω ερωτηματολόγιο δεν είναι 100% ειλικρινείς.						1 2 3 4 5 6 7	

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

1. Σε ποιο βαθμό μπορείτε να ελέγξετε την ενοχλητική συμπεριφορά στην τάξη;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

2. Σε ποιο βαθμό μπορείτε να καταστήσετε σαφείς τις προσδοκίες σας σχετικά με τη συμπεριφορά των μαθητών στην τάξη ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

3. Πόσο καλά μπορείτε να εδραιώσετε ρουτίνες για την ομαλή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων στην τάξη ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

4. Σε ποιο βαθμό μπορείτε να κάνετε τα παιδιά να ακολουθούν τους κανόνες της τάξης ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

5. Σε ποιο βαθμό μπορείτε να ηρεμήσετε έναν μαθητή που είναι ενοχλητικός ή θορυβώδης ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

6. Πόσο καλά μπορείτε να καθιερώσετε ένα σύστημα διαχείρισης της τάξης με κάθε ομάδα μαθητών ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

7. Πόσο καλά μπορείτε να εμποδίσετε μερικούς μαθητές που δημιουργούν πρόβλημα από το να χαλάσουν ένα ολόκληρο μάθημα ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

8. Πόσο καλά μπορείτε να αντιμετωπίσετε μαθητές με προκλητική συμπεριφορά ;

καθόλου [] πολύ λίγο [] μερικώς [] αρκετά [] πολύ []

ΕΠΙΛΟΣΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΑΣ?

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΑΣ?

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΣΑΣ?

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

1.ΕΧΕΤΕ ΚΑΝΕΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ?

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

2.ΕΧΕΤΕ ΔΙΔΑΞΕΙ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ?

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

3.ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ?

ΠΑΝΤΑ ☐ ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ☐ ΣΠΑΝΙΑ ☐ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ☐

4.ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΕ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ?

ΠΑΝΤΑ ☐ ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ☐ ΣΠΑΝΙΑ ☐ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ☐

5.ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΕΠΙΛΥΕΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ?

ΠΑΝΤΑ ☐ ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ☐ ΣΠΑΝΙΑ ☐ ΔΕΝ ΜΕ ΑΦΟΡΑ ☐

6.ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΤΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ?

ΠΑΝΤΑ ☐ ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ☐ ΣΠΑΝΙΑ ☐ ΔΕΝ ΜΕ ΑΦΟΡΑ ☐

7.ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΧΡΗΣΙΜΗ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ?

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΣΙΓΟΥΡΟΣ/Η ☐

Σε αυτό το σημείο ολοκληρώσατε τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΤΕΙ QUE SF

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

Οδηγίες: Σας παρακαλούμε να σημειώσετε με ένα κύκλο τον αριθμό που αντανακλά καλύτερα το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με κάθε μια από τις προτάσεις που ακολουθούν. Όσο πιο πολύ διαφωνείτε με μια πρόταση, τόσο η απάντησή σας θα πλησιάζει το «1». Αντίθετα, όσο πιο πολύ συμφωνείτε, τόσο η απάντησή σας θα πλησιάζει το «7». Μη σκέφτεστε πολύ ώρα για την ακριβή σημασία των προτάσεων. Δουλέψτε γρήγορα και προσπαθήστε να απαντήσετε όσο το δυνατόν με μεγαλύτερη ακρίβεια. Σας υπενθυμίζουμε ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις

1. Δε δυσκολεύομαι να εκφράσω τα συναισθήματά μου με λόγια

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

2. Συχνά το βρίσκω δύσκολο να δω τα πράγματα από την οπτική γωνία των άλλων.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

3. Γενικά είμαι ένα ιδιαίτερα δραστήριο άτομο με στόχους

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

4. Συνήθως μου είναι δύσκολο να ελέγξω τα συναισθήματά μου.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

5. Γενικά δε βρίσκω τη ζωή διασκεδαστική

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

6. Μπορώ να χειριστώ αποτελεσματικά τους άλλους ανθρώπους.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

7. Έχω την τάση να αλλάζω γνώμη συχνά.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

8. Γενικά δυσκολεύομαι να κατανοήσω τι ακριβώς νιώθω

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

9. Πιστεύω πως έχω πολλά χαρίσματα

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

10. Συχνά δυσκολεύομαι να υπερασπισθώ τα δικαιώματά μου.

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

11. Συνήθως μπορώ να επηρεάσω τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

12. Γενικά είμαι απαισιόδοξος άνθρωπος

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

13. Οι κοντινοί μου άνθρωποι παραπονιούνται ότι δεν τους συμπεριφέρομαι σωστά
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
14. Συνήθως δυσκολεύομαι να προσαρμόζω τη ζωή μου ανάλογα με τις περιστάσεις.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
15. Γενικά είμαι ικανός να αντιμετωπίσω το άγχος
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
16. Συχνά δυσκολεύομαι να δείχνω στοργή στους κοντινούς μου ανθρώπους
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
17. Συνήθως μπορώ να «στη θέση του άλλου» και να καταλάβω τα συναισθήματά του.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
18. Δεν έχω αρκετά κίνητρα στη ζωή μου.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
19. Συνήθως μπορώ να βρω τρόπους να ελέγξω τα συναισθήματά μου όταν θέλω
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
20. Σε γενικές γραμμές, είμαι ευχαριστημένος από τη ζωή μου.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
21. Θα περιέγραφα τον εαυτό μου ως καλό διαπραγματευτή
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
22. Συχνά ανακατεύομαι σε καταστάσεις και αργότερα το μετανιώνω
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
23. Συχνά, σταματώ αυτό που κάνω και συγκεντρώνομαι σε αυτό που νιώθω.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
24. Αισθάνομαι καλά με τον εαυτό μου.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
25. έχω την τάση να υποχωρώ ακόμη και όταν γνωρίζω πως έχω δίκιο.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
26. Πιστεύω πως δεν έχω καθόλου επιρροή στα συναισθήματα των άλλων
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
27. Πιστεύω ότι γενικά τα πράγματα θα εξελιχθούν καλά στη ζωή μου.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
28. Δυσκολεύομαι να δεθώ πολύ ακόμη και με όσους βρίσκονται πολύ κοντά μου.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7
29. Γενικά, μπορώ να προσαρμόζομαι σε καινούρια περιβάλλοντα και καταστάσεις.
1.....2.....3.....4.....5.....6.....7

30. Οι άλλοι με θαυμάζουν γιατί είμαι «άνετος»

1.....2.....3.....4.....5.....6.....7